

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 23 k., (14) 1/4 évre 14 k., (7) 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér. (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A kétévi szolgálati idő

Budapest, június 8.

(C.) Egyik legutóbbi cikkünkben, mely a kétévi szolgálati időnek a közös hadseregben való rendszerezésével foglalkozott, rámutattunk arra, hogy ez a rendszer csakis egy kellőképpen kiképzett, de a kellő anyagi előnyökben részesülő altiszti kar szervezése mellett érvényesíthető. Hangsúlyoztuk, hogy ezt az altiszti kart először nevelni, azután pedig a szolgálathoz kötni kellene, mert csak ily fokozott képzettséggel bírő és sorsával megelégedett altiszti kartól lehet elvárni, hogy a legénységnek a kétévi szolgálati rendszer mellett való kiképzetésével reábizott nehéz feladatnak meg fog felelni és támogató segédereje lesz a tisztikarnak.

Az altisztek nevelésénél a legegyszerűbb és egyszerűsített a leghatékosabb eszköz: a példa. Szűkebb hatáskörében és korlátozott intelligenciájának megfelelően, az altiszt ugyanis iparkodik tisztjének példáját követni. Önálló fellépésre részint nincs bátorsága, részint nincs itélőképessége. Utánozza tehát a tisztet, ahogyan tudja. Biztosan állíthatjuk, hogy ott, ahol a tisztet különös gondot fordítanak csapatjuknak nyugodt, embereség bánásmóddal való kiképzésére, ott az altisztek is iparkodnak hasonló módon bánni a legénységgel. Ellenben ott, ahol az idegesség, a lármás szifkozás a kiképzésnél már felülről érvényesül, az altiszt csakhamar igyekezni fog fölébvalóját felülmúlni; türelmetlenkedik, durváskodik, tetlegeskedik. Tudjuk pedig tapasztalatból, hogy oly csapat, melyben ez a bánásmód uralkodik, rossz, míg a komoly, de a mellett nyugodt és barátságos fellépés a legénységgel szemben a legörvendetesebb eredményekhez vezet.

Meg kell adnunk, hogy a katonai nevelés ez alapelveit a hadseregvezetés is évek óta prédikálja tisztjeinknek és nem hiába

predikálja azt, mert tényleg az évek során át a tiszteknek a legénységgel való bánásmódja alaposan megváltozott. Ma csak arra kell igyekeznünk, hogy az örvendetesen meghonosodott tradíció minél jobban érvényesüljön a tisztikarban. Rosszakarattal ugy sem kell küzdenünk, hanem csak a nehéz szolgálattal járó idegességgel és egyáltalában az emberi gyarlósággal, különösen ami a fiatalabb tisztjeinket illeti.

Sajnálattunkra, az altisztekre nézve nem dicsékedhetünk hasonló eredményekkel. Az altiszt még ma sem áll fontos feladatának mélyén. Ott, ahol az intelligenciája nem elég az oktatásra, ott gorombáskodik és mert jó tanító nem tud lenni, legalább iparkodik ugynevezett „energiát” mutatni, mely pedig semmi más, mint oktalan durvaság. Könnyen megérti, hogy ő a legénység fölébvalója, tehát „parancsolhat”, de nehezen fogja fel, hogy a hadseregben a fölébvalónak tulajdonképpen több kötelessége van, de nincsen több személyes joga, mint a legénységnek. Ily altiszt természetesen rosszabb, mint ha állása egyáltalában nem volna betöltve; hasznos nem, de kárt igenis okoz.

Altiszti karunkat tehát alaposabb, komolyabb nevelésben kell részesíteni. A szabály ugyanis előírja, hogy az altiszti iskolát a századparancsnok személyesen vezesse, a rangidősebb tiszt támogatása mellett. De eltekintve attól, hogy a gyakorlatban számos fiatal tiszt is közreműködik az altiszti iskolában, akiknek e feladatra elég tapasztalatuk még nincsen, ebben az iskolában majdnem csak a szorosabban vett katonai ismeretekre fektetnek súlyt, míg az altiszt nevelési képességére gondot alig fordítanak. *Bizonyos pedig, hogy a legénységgel való bánásmód legalább oly fontos katonai szaktudomány, mint maga a gyakorlati szabályzat, vagy a „harctéri szolgálat”.* Részesüljön tehát az altiszt e tekintetben is alapos oktatásban és pedig nem csak a századparancsnok által, hanem sze-

mélyesen az ezredparancsnok által is. *Nem is képezhettek jobb eszközt az előbb említett cél elérésére, mint ha az ezredparancsnok maga havonként legalább egyszer személyesen lépne fel altiszti karának a katonai nevelési kötelezettségében való oktatójává.* Gazdag tapasztalatával, korlátlan tekintélyével és fényes példájával ő első sorban van hivatva erre a feladatra, mely méltóságával is összefér, mert a kétévi szolgálati rendszer mellett az altiszti kar hivatása oly fontossá válik, hogy ez a kar, úgy mint most a tisztikar, a jövőben az ezredparancsnoknak személyes és részletes befolyására lesz utalva.

Altiszti karunknak ilyen szellemű nevelése nem gyümölcsözhet ugyan máról-holnapra, hanem hosszabb időt fog igénybe venni, de a kétévi szolgálati idő rendszere sem áll a küszöbön, hanem egyelőre csak foglalkoztatja az elméket. Ha végre érvényesülni fog és bizonyosan fog érvényesülni néhány év múlva, akkor már álljon rendelkezésünkre a kellőképpen felnevelt altiszti kar is, mely alkalmas eszközökkel legyen a szolgálathoz kötéve.

Hogy az altisztek szívesen és bizalommal hosszabb időn, 10—15 éven át, maradjanak a tetleges katonai szolgálathoz, ahhoz első sorban szükséges, hogy *jövőjüket* biztosítsuk. A mostani rendszer mellett az altisztek leghasználhatóbb része nem hajlandó tovább szolgálni, sőt még akkor sem, ha a szolgálati díjat megduplázzánk. Éppen az altiszteknek ez a legjobb része iparkodik a katonai szolgálattól minél hamarabb megszabadulni, hogy még idejekorán polgári álláshoz jusson. Minél hosszabb időn át szolgál a katonaságnál, annál nehezebben kerülhet ily állásba, legalább olyanba, ahol nyugdíjigénye is van. Az állam ugyanis fenntartja bizonyos állásait a hosszabb időn át szolgált altisztek számára, de ezeknek az állásoknak a száma aránytalanul kevés, az állások maguk nagyon is szerények, az

T Á R C A

Az özvegy.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Irtá: *Michel Provin*.

Arlotte de Grenze: Huszonnyolc éves özvegy, hamuszóke haj, nedvesen csillogó, kékesszürke szem, egészben véve elbájolóan kedves, finom kis teremtes.

Daniel Pralin: Harminckett éves, elegáns ur, úgy beszélnek róla, hogy a „szép Dániel.”

A kis szalonban — a függönyökön alig szűrődik át a fákó, szürke novemberi viágosság — ott ül Arlette a tükre előtt s az utó só kutató pillantást veti kifogástalan öltözékére. A halványlila-toalett csak itt-ott mutat szerény félgyszét. Egy kis fiókos szekrényen, egészen közel a tükör mellett egy baret (valóságos költemény ibolyából és premből) arra vár, hogy Arlette asszony ilatos, hullámos lejtére kerüljön. Arlette asszony kübönben köpenybe burkolódik s didereg és borzong s egy nagy, fekete könyvet vesz a kezébe, amelyet láthatólag érdeklődve olvas. Az inas bejelenti Pralin urat, aki elegáns, mint mindig, tuiságosan divatos szmokingjában.

Pralin (meghajlik Arlette előtt, rózsás kezét hódolattal emeli ajkához): *Hogyan, ön szomorú?*

Arlotte (könnyes szemmel): *Végtelenül szomorú.*

Pralin (részvétellel): *Visszaemlékezik a multra?*

Arlotte: Igen, ezek a komor, ködös, novemberi napok még fájdalommasabban teszik a visszaemlékezést!... Mindenszentek napja! Milyen szomorú nap azokra, akik elvesztették valamelyik drágájukat!... Különösen pedig én rámm nézve... Eppen egy esztendeje. (Megszoritja Daniel ke-

zet). *Kedves barátom, milyen szép öntől, hogy eljött.*

Pralin: Hiszen megígérted...

Arlotte: Hiszen belátom, hogy ez a látogatás szegény Edmundnál, a temetőben, nem éppen a legkellemesebb!

Pralin: Nem a férjeért teszem, akit sajnálatomra nem ismertem, hanem az ön kedvéért.

Arlotte: Köszönöm! Ó, ma annyira érzem a szükségét annak, hogy legyen valaki mellettem, aki jó hozzám! (Más hangon): *Megvan a koszorú?*

Pralin: Igen, igen; lenn van a kocsiban; thearóza és ibolya, amint kívánta.

Arlotte: Nagyon, nagyon hálás vagyok önnek ezért a szolgálattért!

Pralin: De hiszen természetesen... olyan boldog vagyok...

Arlotte (helylyel kínálja meg): *Csevegjünk egy kicsit, igen? Ha az utunkra gondolok, egészen elszomorodom!... Mintha csak át kellene élnem újra az egészet... A múlt évnek mindazt a borzalmát...*

Pralin (észreveszi az asztalon szétszórtan heverő leveleket): *Olvasott talán éppen valamit, ami ráemlékeztette?*

Arlotte: Igen, ezt a levelet, amelyet november másodikán írtam a testvéremnek.

Pralin: Tolakodás volna?...

Arlotte: Nem, nem, csak olvassa... mivel-hogy önrel van szó éppen.

Pralin (olvas): „Igazán nem tudom, hogyan élhettem át a tegnapot. Imádozt Edmundom halála óta — a kinszenvedések egy hete volt — most engedte meg nekem az orvos legelőször,

hogy néhány rózsát vigyek ki a temetőbe. Mindenszentek napja volt, az est barátságosan, embertömegek hullámozottak a Pere-Lachaise ösvényein. Szürkült, ezer meg ezer lángoska lobogott, szikrázott a friss virágok halmazai között. Athaladtam ezen az emberáradaton, de mikor szeretett lényem sírjához értem, akkor oda lett minden érelyem!... Leirhatatlan kétségbeesés fogott el! Nem tudtam visszatartani könnyeimet, ráborultam a hideg köre és azt hittem, hogy a szívemnek meg kell szakadnia bánatában. Hogy meddig voltam ott így, azt nem tudom megmondani. Mikor kinyitottam a szememet, akkor már éjszaka volt, nedves hideg reszketett meg. Mellettem egy uriember állott, aki fölkeltem segített. Nagyon meg volt indulva, meglátszott rajta. Tiszteletteljesen kérdezte, vajjon elkísérhet-e a kocsimig. Annyira szomorú voltam s nagyon féltem, hogy újra elhagy az erőm, azért elfogadtam a segítségét, amelyet olyan szeretetreméltóan és figyelmes módon felajánlott!...”

Arlotte: E nélkül az uriember nélkül, vagyis ön nélkül talán meg is haltam volna! Ön kétszer mentette meg az életemet. Azon az estén s a rákövetkező napokon, amikor olyan kedves figyelemmel bánt velem s azon a borzasztó fájdalomon átsegített! Így adta ön vissza megint az életemet!

Pralin: És haragszik rám ezért?

Arlotte (mosolyogva): *Eppen nem — nagyon...*

Pralin: Akkor ne legyen kérem olyan szomorú!

Arlotte: Eppen egy esztendeje... Aztán ez a levél, a visszaemlékezések, mindez... De igaz van önnek, tönkreteszem magamat, ez tisztára képtelenség! Menjünk.

elérhető nyugdíj pedig szegyenletesen csekély. Egyszóval, ez a kilátás a jövőbe nem képes arra, hogy jóra való, öntudatos férfiakat felbátorítsa arra, hogy az altiszti állásokban hosszabb időn át maradjanak.

Egészen másképpen állana a dolog, ha az altisztek nyugdíjigénye akkor is érvényben maradna, ha az altiszt a tetteles szolgálatból közvetlenül valamely magánállásba lép. A magyar királyi államvasutak óriási hálózata, a nagy magánközlekedési vállalatok, például a fővárosi és vidéki villamos- és lóvasutak, a nagy ipartelepek, amennyiben megbízható felügyeleti, számviteli vagy irnoki erőkre van szükségük, mind tág teret nyitnak az altisztek későbbi polgári foglalkozásának és ha ez a bõ alkalom eddig csak gyéren vétetik igénybe, ennek az oka főképpen abban rejlik, hogy az altiszt, ha például 8 évi tetteles katonai szolgálat után alkalma volna ily állásba jutni, ezt az alkalmat igénybe nem veheti, mert a katonaságnál szerzett nyugdíjigényét azonnal elveszti, ha privátállásba áll, ha pedig addig tart ki a katonai szolgálatban, amíg véglegesen nyugdíjképes, akkor előrehaladt életkoránál fogva ily alkalmazásra már nem számíthat, a nyugdíjából pedig megelégedni abszolúte lehetetlen. Ily körülmények között nagyon természetes, hogy altiszteink önkéntesen akkor sem maradnak a katonai szolgálatban, ha anyagi helyzetüket e szolgálat ideje alatt még tetemesen javítanók, amit különben, tekintettel kedvezőtlen gazdasági viszonyainkra, ugy sem tehetnénk. Ellenben, ha az altiszt a szolgálat alatt megszerzett nyugdíjigényére minden körülmények között számíthat, tehát akkor is, ha privát állást fogad el, ebben az esetben az állam annak idején, ha az illető altiszt véglegesen nyugdíjba vonul, nyugdíjazásának egy megfelelő részét viselné. Ez eljárás nemcsak igazságos volna, hanem ezáltal az állam tulterhelés nélkül eszközt találna, mely igen alkalmas arra, hogy altiszteinket a tetteles szolgálatban visszatartsa.

A fentevetett vállalatok részére is a kiszolgált altisztek alkalmazása csak előny nyel járna. Nyugdíjintézkedések tulterhelése nélkül, teljesen megbízható, feyelemre szokott, eléggé művelt segéderőket kapnának, akik szerény igényük mellett mélyen kifejlett köteleltségérzéssel bírnak. Nem tagadható, hogy különösen közlekedési vállalatainknak ily emberanyagban éppen nincsen fölöslegük és hogy ezeknek a vállalatoknak érdekében volna, minél tömegesebben gondoskodni annak megszerzéséről. Amennyiben különben a

továbbszolgáló altiszteknek ily módu ellátásnak más, e vállalatok szervezetében, vagy magánérdekében rejlő akadályok állnának utjában, gondoskodjék az állam arról, hogy különösen ott, a hol töle függ, vagy valamely irányban szubvencionált vállalatokról van szó, egész sulyát vessen latba, hogy igényeket szerzett katonai altisztek részére megfelelő helyet teremtsen.

Tehát először egy teljesen megbízható, erkölcsileg is magas fokon álló altiszti kart nevelni, azt erős kötelelkekkel a szolgálathoz fűzni, tudniillik későbbi megfelelő ellátásáról gondoskodni: ennek a két feltételnek okvetlenül eleget kell tennünk, mielőtt a kétévi katonai szolgálat rendszeresítésére kerülhet a sor. Ha ily altiszti karral bírunk, e rendszer életbeléptetésének komoly akadály nem áll már utjában.

BELFÖLD.

Helyierőkeü vasutak. A képviselőház közlekedési bizottsága ma délelött 10 órakor Vörös László elnökielte alatt ülést tartott, melyen a kormányt Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter képviselte. A bizottság Dobieszky Sándor előadásában, beható vita után és Láng Lajos kereskedelmi miniszter tüzetes felvilágosításai alapján tudomásul vette a pápa-bánhidai és a sziszek-caprag-vrginmósti h. é. vasut engedélyezéséről szóló jelentéseket és elfogadta a budapest-esztergom-lúitói és a hódmezõvásárhely-makó-nagyszentmiklósi h. é. vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatokat.

A szerb egyház-kongresszus.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Karlóca, június 8.

A szerb egyház-kongresszust ma nyitották meg. Kora reggel óta rendkívül mozgalmas élet van a városban; két nagy dunai gőzhajó mintegy ezer idegent hozott, nagybárra torontálmegyei parasztokat, különösen sokan jöttek Ujvidékről és a szomszéd helységekből. A székesegyházban tartott ünnepi misén, amelyet Bogdanovics Lucian püspök celebrált fényes segédlettel, jelen volt Brankovics pátriárka a metropolita összes püspökeivel és sok kongresszusi képviselővel. Mire után a város nagy főterét beláthatatlan néptömeg lepte el. A diszszád a zenekarral a gimnázium előtt állott. Tizenegy óra tájban jött ki palotájából Brankovics György pátriárka és összes püspökeivel, sok kongresszusi képviselővel és udvari papsággal kísérve, a gimnázium épülete felé tartott. A közönség szívtelenül meghajlásal üdvözölte az egyházfejedelet, akit lelkes zsviövözölök fogadtak. Az elnök csöngésére néma esend lett a terem-

ben mire a pátriárka a következő beszédet intézte a kongresszushoz:

Főtisztelendő, illusztris, tisztelendő, méltóságos és tekintetes virilista urak és választott tagjai a nemzeti egyház-kongresszusnak! Ó császári és apostoli királyi felsége, legkegyelmesebb urunk és királyunk, I. Ferenc József (Dörgö zsviövözölök) legajlatozatosabb elöterjesztésünkre folyó évi március hó 5-ikén kelt legfelső elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy nemzeti egyház-kongresszusunk rendez ülésszakára összehívassék és a mai napon megnyitassék és ez évi május 11-én kelt legfelső rendeletével vizeki Tallián Béla ur ó nagyméltóságú, valóságos titkos tanácsosát és a magyar országyülles alelnökét méltóztatott ezen a kongresszuson való biztosául legkegyelmesebben kinevezni. Amidõn szerencsém van uraságotok mint lelki fõpásztorok és a kongresszus elnöke egyházi méltóságomnál fogva, köteleltségérten értesíteni errõl a legkegyelmesebb intézkedésrõl, van szerencsém egyáltalán öszintén és szívbõl üdvözõlni benneteket azzal a megjegyzéssel, hogy ebben az ünnepes pillanatban, amikor szívünk örömben is megelégedésben találkoznak, amikor lelkeink jobb és boldogabb jövő hitében és reményében a legmagasabb trónjához szállnak, amikor mindazt ellúzzük magunktól, ami kõlesõnõs szép egyetértésünknél és általános megelégedésünknél utjában áll, mint egy menyéi atyának fiait és egyazon földi atyának fiait ragadjuk meg ezt a kedvezõ alkalmat, hogy a kivánatos és mindnyájúnknak szükséges megelégedést, a kõlesõnõs testvéri egyetértést elérjük és ezzel a reánk váró nagy és egyháznunkra, népünkre oly fontos munkát a kivánt rendbe hozassunk és szerencsésen rendezve bejezeshük. Ezekkel az öszinte érzelmekekkel és ebben a jelben üdvözõlõm mai összejövõletünket és kérem õnõket, uraim, válaszszanak kebelükbõl küldött-sógot, amely a királyi biztos ur ó nagyméltóságú körünkbe meghívja, ide- és visszakérje.

A pátriárka beszédének bõkés szelleme mély benyomást tett a kongresszusra, amely az összes egyház-megykék képviselõibõl álló bizottságot alakított. A bizottság Dudisavljevics zgrábi fõispán vezetése alatt a pátriárka palotájába ment, hogy a királyi biztost a kongresszusra meghívja.

Föltúzenkettõkor a nagy városzházterén zsviövözölök jelezte, hogy a királyi biztos a kongresszus küldõtségétõl kísérve, a kongresszus ünnepes megnyitására elindult a pátriárka palotájából. A királyi biztoson diszmagyar volt a Szent István-rend keresztjével ékesítve. Vele volt a szolgálattételre meléje rendelt Jovanovics Pál miniszteri titkár, szintén diszmagyarban. A diszszád szabályszerûen tisztelgett a király képviselõje elõtt és a zenekar a néphimnuszat játszotta. A gyülesterem bejáratánál Brankovics pátriárka és a püspökök fogadták a kir. biztost aki a kongresszusi képviselõk és a közönség zsviövözölök között jöddõt lõvel az elnöki emelvényre ment és lepecsételve átadta a hozzántézett királyi leiratot Jovanovics Pál miniszteri titkárnak. A titkár felbontotta a királyi leirat pecsétjét, mire a királyi biztos levette kalpagját és Jovanovics felolvasta magyar nyelven a királyi következõ leiratát, amelyet a jelen voltak állva hallgattak meg:

Nemes és vitelõ vizeki Tallián Béla öszintén kedveit hívünknek, valóságos titkos tanácsosunknak, a dicsõ Szt. István-rend kiskeresztje lovagjának, a magyar képviselõház alelnökének. Mi, I. Ferenc József, Isten ke-

Pralin: Amint kívánja! (Csodálattal nézi Arlette-t, aki felállott, hogy a kalapját fölvegye). Nagyon ügyes ez a toalett! És csodásan illik õnek.

Arlette (visszateszi a kalapot): Ugy-e? Mindig gyermekesen örülök, ha színes ruha van rajtam. O, természetesen csak sötét színt gondolok! És ez a csaknem lila heliotrop, ez még mindig gyász!

Pralin: A gyász különben is nem mindig a ruha színében rejlik. Madame de Vesubie, Franciaország legtõbbször megcsalt férfinak az özvegye például három év óta nem tette le még a fekete ruhát. Tompa feketében, kizárólag tompa feketében jár.

Arlette: De pompásan is illik neki.
Pralin: Különös ok arra, hogy mély gyászt viseljen.

Arlette (megfénvegeti az ujjával): No csak nagy semmiházi õn. Madame de Vesubierõl beszélt, mert barátinõjére, a kis Mercedere gondol, a csõbõs kis Mercedere, aki õnek olyan nagyon tetszett, s aki talán még mindig tetszik õnek?

Pralin: Ó, nagyságos asszony...
Arlette: Pszt, semmi ellentmondás! Az az asszony, aki megmérgezte magát õnért!

Pralin: Igen, csak gunyolódjék! Ez határozottan okosabb, mint ha igaztalanul féltékeny. Hiszen ugyancsak jól tudja, mennyire az õn, csupán az õn hive vagyok!
Arlette (meghatottan): Igaz ez... csakugyan igaz?

Pralin: Abban már nem kellene kételkednie. De hát nap-nap után újra meg akar gyözõdni a diadaláról.

Arlette: Mert ez a diadal rendkívül boldoggató tesz, azért nem hiszem, hogy igaz. Tulságosan szép volna ez a gyöngéd barátság!

Pralin:... Mély szerelem...
Arlette: Igen, szerelem, amely mindig olyan tiszteletteljesnek mutatkozott, mint a barátság. Annyi báj van ebben az álomban, olyan varázsleng körül, hogy reszketek a felébredéstõl. És most, most még kevésbé tudnék megenni a barátsága nélkül, mint valaha.

Pralin (közeledik hozzá, hangja remeg a felindulástól): Soha, soha nem enyészik el!

Arlette (rövid hallgatás után): Hány óra?
Pralin: Négy.

Arlette: Nem teáznánk még, mielőtt elmegyünk? Majd fölmelegít bennünket, odakünn ugyis hideg szél vár ránk! Hideg van künn, ugy-e?
Pralin: Igen, nagyon hideg.

Behozzák a gõzölõ, esilõgõ szamovár, amely körül elegáns kis eszközök vannak; lefűnek mellé, hallgatnak és a mind jobban terjedõ szürkületben belehámulnak a kékesen kavargó párázatba, amely lassan emelkedik.

Pralin (végre megszakasztja a csõndet): Mire gondol?

Arlette (álmodozóan): Ah, mindenfél' re.

Pralin: Ez a pillanat elbûvölõ; tete-à-tete estelõdés közben.

Arlette: Igen, van abban valami kedves varázslat, mikor az ember így a melegben ül... a tűznél... miatlatt künn... huh!... A temetõ magas, fekete feyfirõ gondoltam, amint a hideg északi szél zug kérdõlöttük.

Pralin (leül melléje a pamlagra): Milyen érzékeny ma õn. Egy semmiség is felizgatja...
Arlette: Az én szegény idegeim rosszul bántak megint ma velem!

Pralin (még közelebb húzódik): Hiszen õn ugy reszket, akár csak a hárfahúr!

Arlette:... amely ugy meg van feszülve, hogy szinte megszakad.

Pralin (gyöngéden suttozva): Mert a neki való dalra vár.

Arlette (meglepetten): A neki való dalra?
Pralin (bensõséggel): A szerelem dalára! A gyõzelmi dalra! Arlette, ó hallgasson meg!... Légy a feleségem!

Arlette (gyöngõ ellentállással): Barátom!
Pralin (növekedõ hévvel): Szólhatok így, Arlette, beleegyezél? Nem szeretsz?

Arlette: Szeretek, Daniél! De ma... éppen ma!

Pralin: Hisz éppen így van jól. Fialat vagy, ifjuságod virágjában vagy s a bánat után felragyog a napsugár! Hogy is mondja a költõ: A feledés besurran a szívbe, mint ahogy az álom a szemünkbe lopódzik!... Tudod-e, mit gondoltam? Pecsételjék meg az eljegyzésünket egy kis lakomával, valami „különösobában”, ahol zavartalanul eszevehetünk, légváraikat építhetünk!

Arlette: Akkor én jobbat is tudok. Mivel olyan jól érzed magadat az én otthonomban, hát rendezzük itt a lakomát. Ugy felek a hidegtõl. Itt is beszélgethetünk majd zavartalanul és a esemege után egy pohárka pezsgõ mellett majd tovább beszélgethess nekem a költõrõl!

Pralin (a kezét csókolja): Isteni vagy!... Ejnye, fõkomadta! A fiakkremõl pedig megfeledkeztem!

Arlette (meghõkõkenve): Csakugyan... És a... koszorú...? Várj, szívem. (Csõngtet, az inas bejön.) József, egy kicsit rosszul vagyok; a kapu elõtt áll Pralin urnak, völegényemnek a kocsija, talán majd benne egy koszorút... egy koszorút... azt vigye el de Grenze ur sirjára...

Arlette (meghõkõkenve): Csakugyan... És a... koszorú...? Várj, szívem. (Csõngtet, az inas bejön.) József, egy kicsit rosszul vagyok; a kapu elõtt áll Pralin urnak, völegényemnek a kocsija, talán majd benne egy koszorút... egy koszorút... azt vigye el de Grenze ur sirjára...

Arlette (meghõkõkenve): Csakugyan... És a... koszorú...? Várj, szívem. (Csõngtet, az inas bejön.) József, egy kicsit rosszul vagyok; a kapu elõtt áll Pralin urnak, völegényemnek a kocsija, talán majd benne egy koszorút... egy koszorút... azt vigye el de Grenze ur sirjára...

Arlette (meghõkõkenve): Csakugyan... És a... koszorú...? Várj, szívem. (Csõngtet, az inas bejön.) József, egy kicsit rosszul vagyok; a kapu elõtt áll Pralin urnak, völegényemnek a kocsija, talán majd benne egy koszorút... egy koszorút... azt vigye el de Grenze ur sirjára...

Arlette (meghõkõkenve): Csakugyan... És a... koszorú...? Várj, szívem. (Csõngtet, az inas bejön.) József, egy kicsit rosszul vagyok; a kapu elõtt áll Pralin urnak, völegényemnek a kocsija, talán majd benne egy koszorút... egy koszorút... azt vigye el de Grenze ur sirjára...

gyelméből Ausztria császára, Csehország királya stb. stb. és Magyarország apostoli királya. Osztintén kedvelt hívnék 1902. évi március h 5-ikén kelt elhatározásunkkal legkevésbé megengedték, hogy a görög-keleti szerb nemzeti egyház kongresszus folyó év május h 26-ikára (június 8.) Kariózzára összehívassák. E kongresszusra magyar miniszterelnökünk előterjesztésére királyi biztosunkkal legkevésbé megengedték, hogy kelő utasításokkal lássa el hűségét, akinek egyébiránt királyi kegyelmünkkel mindenkor hajlandók maradtunk. Kelt Budapesten, 1902. május h 5-ikén. Ferenc József, s. k. Széll Kálmán s. k.

A király, a királyi biztos és Széll Kálmán s. k. miniszterelnök nevének említésénél lelkes zsvívózás hangzott fel a teremben, amely épp oly lelkesen ismétlődött, amikor dr. Szekulics Lázár, a patriárka titkára szerb fordításban olvasta fel a királyi leiratot. A leirat felolvasása alatt a diszszázad a fötérren diszszöveket tett, a zenekar a néphimnuszot játszotta és közben megdördültek a diszszöveg ágyai. Azután a királyi biztos leült és ödött föl a következő magyar beszédet intézte a kongresszushoz:

Nagyméltósága metropolita és patriárka ur! Főtisztelendő püspök urak! Tisztelendő és tisztelt urak! Ö császári és apostoli királyi felségének imént felolvasott legfelsőbb leiratával a király legfelsőbb személynek képviselőjévé kinevezetvé, ezenel megnyitott a felségs urunk és királyunk folyó évi március h 5-én kelt legfelsőbb engedelmével a mai napra összehívott görög-keleti szerb nemzeti egyházkongresszuszt. (Imént szerb nyelven folytatta.) Ezenel felszólított önököt, hogy a megválasztott kongresszusi képviselő választási jegyzőkönyvet igazolván a kongresszus egy világi alelnök és kello számú jegyző megválasztásával minél előbb megalakítsák. Kérem a patriárka, elnök ur nagyméltóságát, hogy a kongresszus megalakulását az igazolt kongresszusi tagok és a kongresszusi tisztikar névjegyzékével együtt annak idején közölje velem, hogy még az érdemleges tárgyalások megkezdése előtt megtehessem közléseimet a legfelsőbb helyen kapott utasítások alapján.

A királyi biztos megnyitóbeszédére Brankovics György patriárka a következő beszéddel válaszolt:

Nagyméltósága királyi biztos ur! Ö császári és apostoli királyi felségének, legkevésbé megengedték és királyunknak, I. Ferenc Józsefnek nemes, fennkölt, kegyes s jó szíve szent orthodox egyházunk és ö felségéhez mindig hű szerb nép számára mindenkor a kiapadhatatlan kegyelem förtására volt és ma is az a legfelsőbb kegyelem ama számtalan jele mellett, amelyekkel orthodox egyházunk és ö felségéhez hű nép miként meleg napsgarunkkal elárasztott, ott ragyog ez a mai ünnepek aktus. amelyet ö császári és királyi felség legkevésbé megengedték, megengedték. Amint az ö császári és apostoli királyi felséghez mindenkor hű szerb nép legbensőbb hálával, rendületlen hűséggel és lojalitással fogadta a legfelsőbb kegyet, így a szerb nép itt összegyűlt püspökei és képviselői is legmélyebb jobbjái hódolattal köszönik azt a dicső és nagy kegyet, amelyvel a hön kívánt egyházkongresszus összehívása egyházi és közművelődési szűkségteinek rendezése végett legfelsőbb helyen megengedtetett. És amint mi kongresszusaink a legnagyobb hűséggel, bizalommal és legmélyebb tisztelettel járultunk mindenkor ö felség megmentett személyének képviselői elé, éppúgy járunk ma bizalommal és mély tisztelettel nagyméltóságod mint királyi biztos elé, legmelegebben üdvözöljük, magunkat és működésünket nagyméltóságod jóindulata alá ajánljuk és szívünk legmélyebb örömmel kiáltjuk: Ö császári és apostoli királyi felség, legkevésbé megengedték urnak és királyunk I. Ferenc József éjenti Vizeki Tallian Béla királyi biztos ö nagyméltósága éjenti, éjenti, éjenti!

A patriárka válasza után lelkes zsvívó kiáltás hangzott fel amely még fokozódott, amidőn a királyi biztos a patriárkától, a püspököktől és a diszküldöttségétől kísérv, elhagyta a termet.

A királyi biztos távozás után Krassovics György a radikális párt vezére és a kongresszus leendő alelnöke óvást tett a királyi leiratnak magyar nyelven történt felolvasása ellen, mert a szerb metropolitának törvényesen elismert hivatalos nyelve a szerb, ennél fogva a királyi leiratnak csak szerb fordítását ismerheti el autentikusnak. Ezután 15 tagú igazoló bizottságot választottak, 15 választás ellen adtak be óvást. A megnyitó ülést délután 1 órakor rekesztették be.

Déután 2 órakor szünetbe tette a patriárka palotájában. Az ebéden Tallian Béla királyi biztos a következő pohárköszöntőt mondotta:

Az emberiség legerősebb kötelékei: a vérséges családi tűzhely tűznek engem a hazafias szerbséghez. E kaposok alapján, melyekhez a jog iránti erős tisztelet üzdődik, öszinte rokonzélemmel öhajtom a hazafias szerb akku lakosságát jólélet. Azért vállaltam el szivesen felségs urunk személyének képviselőit, mert ez alkalom ad nekem ez öhajtsomat, amely a magyar kormányval teljesen fedi magát, szóval és tetel előmozdítani. A magyar és szerb faj rokonszerve régi keleti. Évszázadokon át közös elenség ellen küzdöttünk. Véres harokban tanultuk egymást megbecsülni. A magyarországi szerbek kiváló férfiak mind jó hazafiak, sokan közülük történelmünk kimagasló alakjai voltak. Dugovics Titusz, Bakics Pál, gróf Brankovics György, gróf Csernovics Arzen, Joannovics Vince, Dugovics Andrá, Vitkovics Mihály, Petöfi Sándor és Thököly Sebő oly nevek, amelyekre mindannyian közösen büszkék lehetünk. Hinni és remélni akarom, hogy az utódok ereibe ezek vére öröködött át s épp úgy lüktet öszintén az unokák

szíve hazánk jólétéért és a trón erősségeért, mint öseik, mert legyenek meggyözdve, hogy Szent István koronájához és birodalmához való hű és öszinte ragaszkodásunk jutalma egyházunk autonómiajának teljes liberalizmussal kapcsolatos megvédése és megaltaalmazása lesz. E kijelentés remélem engedi, hogy ugyanolyan öszinteséggel fogadják szavaimat, amely öszinte jóakarattal a magyarországi szerb egyház ügyeinek rendezése iránt mondatják azokat velem.

Az örendelkezés joga öriási ölny, amelyet hazai törvényeink is biztosítanak önöknek, ha azok, akik e kiváltás keretén belül vannak, azt komolyan, ellogulatlanul s minden mellékes és személyes cél nélkül használják, kizárva egyuttal abból a rokon-és ellenszenv minden érzelmét, föleg önző törekvéseket. Minden magyarországi szerb tehát, aki szívén viseli egyházának jogait, sőt többeit mondok: akinek kedves a szerb egyházi autonómia zavartalan gyakorlása, némitson el a szívből minden mellékes célt s a kongresszus tagjai iontolják meg komolyan hivatásukat, mert a szerb egyház és autonómiajuk érdeke azt úgy kívánja. Ha a nemes kötelesség teljesítésében kétségtelenül elől fognak jární egyházuk öjei, a íópapok, akikről azt urunk királyunk, az ország és saát híveik szigorúan elvárhatják, akkor a kongresszus tagjai bünt követnek el egyházuk iránt, ha öket e nyomokon öszinte tisztelettel nem követik, mert csak az a testület virulhat, amely tisztelve és meghajolva hazai törvényeink és érdekeink előtt, s amelynek vezetőit egymással és a tagok egész egyetemességével az egyetértés és kölcsönös megbecsülés kötelékei fűznek egymáshoz.

Az egyetértés elérésére öritette ezután poharát és öltette a magyarországi szerb nemzeti kongresszus tagjait, a patriárkát, püspököket és a kongresszus összes képviselőit, mint hű fiait a magyar hazának.

A Georgikon ünnepe.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Keszthely, június 8.

Lélekemelő ünnepek színhelye volt ma Keszthely Fesztich Györgynek, a keszthelyi Georgikon lánglelkű megalapítójának szobrát leplezték le az ország gazdaságosságának színe-java előtt. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a Georgikon megalapításának évszázados fordulója ünnepén kimondta hogy Keszthely szobrának kell állania, amely Fesztich György emléket késő nemzedékeknek is hirdesse. Es az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Darányi miniszter felkérésére megalakította a szoborbizottságot s Keszthely város ítéren már ott áll a hazafiai áldozatkészség emléke.

A szoborleplezési ünnepélyt, amely délután 1/2 órára volt kitűzve, délelőtt 10 órakor mise előzte meg a kegyuri templomban. E misét Dunst Ferenc apát celebrálta nagy segédlettel. A mise után a keszthelyi gazdasági akadémia ifjusága nevében gróf Wolkenstein Oswald harmadéves akadémiai hallgató szép emlékbeszédet mondott s gróf Fesztich Györgynek a templomban lévő sírját megkoszorúzta. A templomban a családtagok, Darányi Ignác miniszter, gróf Dessewffy Aurél, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnöke, számos előkelőség és nagy közönség volt jelen.

Délelő a vasutról megérkeztek a vendégek s ugyancsak nagy volt a sürgés-örgás a városkában. Délután 1/2 órakor hangos öljenezés hirdette hogy közednek az ünnep színhelyéhez a család tagjai, Darányi Ignác földművelésügyi miniszter és az előkelő vendégek egész sora.

A család tagjai közül, akik részére a szobortól balra díszes sátor volt felállítva, ott voltak: gróf Fesztich Taszilo íópohárnokmester és neje, Hamilton Mary hercegnő, leányai, Fesztich Mária grófnő vőlegényével, Fürstenberg Károly herceggel, aki dragonos-hadnagy egyenruhában jelent meg, valamint Fesztich Alexandra és Ella grófnők, azután Fesztich Jenő, György és Vilmos grófok. Ott voltak továbbá: a földművelésügyi minisztérium részéről: nemeskéri Kiss Pál államtitkár, Maday Izidor, Tormay Béla, Losonczy Mihály, Ottyk Iván, Dobosy Lajos, Scholta Gusztáv miniszteri tanácsok, Zsedényi Béla, Förster Kálmán miniszteri osztálytanácsok, Györy Loránt miniszteri titkár, dr. Istvánfy Gyula egyetemi tanár, Tavay Gusztáv, Magyar Kázmér, Deinger Imre kir. tanácsos, Ebers Károly stb., az Országos Magyar Gazdasági Egyesület részéről gróf Dessewffy Aurél elnökön kívül Bujanovich Sándor udvari tanácsos alelnök, Kodolányi Antal, Hegedűs József, Forster Géza, Jeszenszky Pál és Szilassy Zoltán titkárok; az országgyűlés tagjai és a közélet kitűnőségei közül: gróf Széchenyi Béla koronőr, ögróf Pallavicini Ede, gróf Teleki József, gróf Széchenyi Imre, gróf Teleki Tibor, gróf Keglevich Gábor, gróf Smssich Adolf, Dárday Sándor, az állami számvevőszék alelnöke, Blaskovich Ferenc, Bogray Máté, Hertelendy Ferenc, Nesi Pál, Szüllő Géza országgyűlési képviselők, gróf Jankovich László zalamegyei, Tallian Gyula somogyvármegyei és Reiszig Ede vasvármegyei íópánok, Gaál István cs. és kir. kamarás. Csértán Károly zalamegyei és Maar Gyula somogyvármegyei alispánok, Kunec Adolf premontré preláus és Fantossy Sándor honvédduszárszados osztályparancsnok, Lukácsy Lajos szobrász, a szobornő megalapítója, Hutya Ferenc, az állatorvosi főiskola rektora, Vörös Sándor kir. tanácsos, a magyaróvári gazdasági akadémia

igazgatója, Balázs Árpád kir. tanácsos, a mezőgazdasági múzeum igazgatója, dr. Csakó Béla, a keszthelyi, Kerpely Kálmán lovag, a debreczeni, Kovácsy Béla a kassai és Szentkirályi Akos a kolozsvári gazdasági tanintézet igazgatója, az intézetek számos tanára, valamint az összes földművelés iskolák igazgatói és azonkívül minden gazdasági tanintézet részéről két és minden földművelés-iszkola részéről egy-egy tanuló. Képviselet volt az ünnepen Zala-, Somogy- és Vasvármegye törvényhatóságát, Nagykanizsa és Kőszeg városok, a zalamegyei, sopronmegyei, pestmegyei, pozsonygyeie, abauj-tornamegyei, somogygyeie, veszprémegeie, biharmegyeie, és tolnamegyei gazdasági egyesületek, a Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete, az Erdélyi Gazdasági Egyesület, az Országos Erdészeti Egyesület, stb.

Gróf Dessewffy Aurél, a szobor-bizottság elnöke, a szobor előtt Darányi Ignác földművelésügyi miniszterhez beszédet mondott:

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a melynek nevében most itt a megjelenteket üdvözölni serencsés vagyok, örömmel karolta fel — ugymond — földművelési miniszterünk, dr. Darányi Ignácnak a keszthelyi gazdasági tanintézet 100 éves jubileuma alkalmából felvetett eszméjét, hogy gróf Fesztich Györgynek itt Keszthelyen felállítandó szobrára gyűjtést rendezünk. A gyűjtés sikerrel járt és én most köszönetet mondok mindazon lelkes hazafiaknak, a kiknek áldozatkészsége lehetővé tette, hogy az ige ma testté lön. Szobor fogja az utókor számára annak emléket, megörökíteni, a kit hazánkban a gazdasági kultúra megalapítójának vallunk. Gróf Fesztich György hazafias működésének változása után így jelezte be beszédét: Gróf Fesztich György előrelátó és utóó művével, a mezőgazdaságunk tudományos alapokra feltetésével megelőzte korát. Hála és tisztelet az ö emlékének! Mert példányképe volt ö az önzetlenség-gel párosult hazafiai áldozatkészségnek. A csurgói gimnázium, zalamegyei 100.000 forintos alapítványa, a keszthelyi konviktus, a pesti ösztöndíjak kitűnő ifjak számára, a francia háboru idején saját költségén kiállított 500 huszár: mindez a magyar haza és a magyar kultúra iránt való lángoló szeretetének bizony-sága. A Helikon-ünnepek, amelyeknek a mezőgazdasági tudományok népszerűsítése volt célja, ahol költők és irodalmi férfiak is gyűltek köréje, hasonlóképpen azt igazolják, hogy mennyire lelkes hibe volt a művelődésnek. Hazafiai érzelmeinek legszobor tanúsága, hogy ott látjuk öt azon moxalom élén, amely azzal a kérelemmel járult 1860-ban az országgyűléshez, hogy a magyar erdek az ország határain belül helyeztessenek el s hogy a magyar erdekben magyar legyen a szolgálati nyelv és hogy azokban magyar tisztek alkalmaztassanak. (Élénk tapsok.) E miatt kegyvesztette is let, de már pár évre rá a király és több főherceg elismerte közhasznu működését, sőt József nádor és Károly főherceg látogatásukkal tiszteletük meg Keszthelyt és emléket az ünnepélyek tényéni. Adja Isten, hogy gróf Fesztich György utódai követhekk az ö példáját. Most pedig azzal a kérelemmel járulok nagyméltóságodhoz, hogy a szobort lepleljen méltóztassék.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter az üdvözlésre magasan szárnyaló beszéddel válaszolt. Köszönetet mondott az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek, amely eszméjét folkarolta, a rendezőbizottságnak, a szobor-bizottságnak, gróf Dessewffy Aurélinek, gróf Fesztich Taszilo íópohárnokmesternek, aki kezdetlő fogva szeretettel kísérte ezt az ügyet, továbbá Lukácsy Lajos szobrásznak, aki a szoborba művészi ihletet jehelt. Keszthely városát pedig kérte, hogy őrtze ezt a szobort annyí kegyelettel, a mennyi szeretettel Fesztich György a városban ösüngött.

Gróf Fesztich György — ugymond a miniszter — a magyar mezőgazdaság és a mezőgazdasági oktatás terén utóó szerepet játszott. A Georgikon nemcsak Magyarországon volt első ilnyemű tanintézet, az első intézet volt egész Európában. És így Fesztich György nemcsak a magyar mezőgazdaság és mezőgazdasági tanítás alapját vetette meg, hanem a magyar nemzetnek e téren a népek családjában soha el nem muló dicsőséget szerzett. Emellett azonban Fesztich György a közélet minden terén, az irodalom, a kultúra terén küzdött, fáradt, alkotott és áldozott. Sok nehézséggel, sok akadályal kellett neki megküzdnie. De voltak verőnyés napok is az ö életében. Mily szép, mily gyönyörű nap volt az, amikor Magyarországnak poraiban én áldott, felejtethen nagy nádora megjelent Keszthelyen, hogy kezébe vegye az eke szarvát és Fesztich segítségével szántsa a földet! A nagy nádor egy század előtt, 50 évvel a jobbjátság felszabadítása előtt az ö látnoki szellemével, szíve meleg örzésével felemelte a rögöt, magához emelte és ezzel a röggel együtt magához emelte azt a becsület népet, amely ezt a magyar földet művelte. József nádor másféle is mehelét volna Magyarországon, de nem ment se-hova, hanem Keszthelyre jött, mert tudta, hogy ebben az országban senki öt úgy meg nem érti, mint Fesztich György. Es érkezt a nagy nádor, hogy ezt a kitüntetést, kivált az akkori időkben, senki más úgy meg nem érdemi, mint Fesztich György. De legyen megengedve nekem, hogy ez alkalommal Széchenyi István dicső emléket is visszaidézzem. Széchenyi István ember előtt nem dicsékedtem, nem hivaikodott soha. Nagyobb volt az ö nagysága, nagyobb volt az ö jelleme, semhogy ezt tehesse. De egyelő dicsékedtem ő is, egyelő ő is szivesen emlegette: számtalanszor mondta, hogy: „Tudják meg az urak, hogy én gróf Fesztich György unokaöcsé vagyok!” Tisztelet uraim! Egy tanárral, egy tanítványval kezdte meg Fesztich György a Georgikon. Es ha most szétföhrhetné a koporsó falait, hogy

megjelenik itt, hogy megnézzé megégerszer az ő kedves Keszthelyét, hogy körülnézzén még egyszer az ő szeretett hazájában, akkor látná, hogy az ő áldott keze nyomán mennyi intézményünk támadt, s hogy a gazdasági tanügy, a gazdasági haladás s fejlődés mily arányokat öltött. Van egy akadémiánk, van négy gazdasági intézetünk, 35 fő művész- és szakiskolánk, hatalmas kísérleti ügyünk 22 kísérleti állomással, van 200 irodalmes tanfolyamunk, van nagyszabású népies gazdasági irodalom; látná, hogy a magyar gazda, nemcsak a nagyobb gazdák, de a kisgazda, a munkás is olvas, képezi magát; látná, hogy lassankint hogy alakult át a gazdaságok egész rendszere; s akkor azt látná, azt érezné, hogy ő nem élt hiába, hogy nemzedékek mentek és nemzedékek jöttek: de az ő emléke itt maradt, és nemcsak hogy itt maradt, de elevenen hatott; akkor látná, akkor érezné, hogy amit a költő zengett akkor, rajta teljesedett be, hogy „...nőtton nő tiszta lénye, amint időben, ténben távozik.” De, tisztelt uraim, nőjön is annak lénye, aki a magyar földművelő néphez úgy ragaszkodott, amint azt Festetics György tette. Nem vagy ember az, aki hatásában a nép nagy rétegeire hatni, a nép nagy rétegeinek jólétét előmozdítani nem tudja. Nagy ember csak az lehet, aki nemcsak lényt, hideg lényt szór, hanem melegséget is tud árasztani. Nagy ember csak az, akinek élete mellett a szegény ember hátkönnye tesz tanuságot. Az egészséges mag nemcsak felfelé nő, az lefelé is bajt, az gyökérzetet ver a földre s ebben a gyökérzetben, amelyet nem látunk, amelyet nem ismerünk, ebben rejlik erejének titka. Diosó, nagy hazánkfia! A te emléked a mi talizmánunk. Ha valaha kedvetlen idők a magyar gazdát elválasztanák a magyar gazdától, a te emléked öszezoh, a te emléked újra egyesít bennünket. Ez az emlék minket a jó szerepcséber mérsékletre tanít, a balsorsban pedig fel-emel bennünket; a te emléked, a te életed, a te példád azt mondja nekünk, hogy a magyar mezőgazdaságról úgy járjunk és úgy küzdjünk, amint te fáradtál és te küzdötél, pihenést nem ismerve, mindvégig. Hulljon le a lepel! (Szünni nem akaró lelkes éljenzés.)

A miniszter beszéde az egész közönségre mély hatást gyakorolt. Beszéde közben peremetzni kezdett az eső, majd kissé erősebben esett, úgy hogy egymásután nyíltak fel az esernyők, de azért a közönség nagy áhitattal hallgatta a miniszter érces hangján messze elhallatszók szavakat. A beszéd közben kitört éljenzés hatalmasan megújult midőn a miniszter végül sajátkezeleg tette le a szobor talapatára a földművelésügyi kormány koszorúját. Koszorút hoztak továbbá a szoborra a családon kívül a főrendiház, a képviselőház, a Kiszulány-Társaság, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, élükön az ünnepen képviselt összes gazdasági egyesületek, Keszthely városa stb. Mielőtt feltűnést kéltett a rendkívül nagy számmal érkezett koszorúk között az összes földművelés-iskolák együttes buzakakász-koszorúja, melyben minden iskola gazdaságából került egy-egy kalász s egy-egy szalag, az egész magyar motivumok szerint igen ügyesen 'ont koszorú pedig a Festetics grófi család koronájának és címerének körvonalait tüntette fel. Azután Nagy István városbíró néhány lendületes szó kíséretében a város gróztébe átvette a szobrot. Gróf Dessewffy Aurél bemutatatta a miniszternek a szoborbizottság tagjait. Délután 2 órakor banket volt a Hullám-szállóban, amely közvetlenül a Balaton partján van. Az első felköszöntőt Darányi Ignác földművelésügyi miniszter mondotta a királynak.

A mai napot — úgy mond — minden emlékével együtt gróf Festetics György dicsőségének szenteljük; és mindenki, aki csak teheti, lelkeiben és szívében csak egy porszemmel is, járuljon ahhoz, hogy gróf Festetics György dicsősége minél fényessebb és minél nagyobb legyen. De megdicsőült hazánkfia nagy szellemében vélek cselekedni, amidőn mégis egy kivételt teszek és kegyeletem megemlékezem arról, hogy ma, a mai napon Magyarország összes templomaiban felséges urunk királyunkért imádkoznak. Harmincöt esztendeje, t. uraim, hogy Szent Istvánnak ezredéves koronáját felséges urunk telken fejtérettek. Sok változott e 35 év alatt. Magyarország gazdaságilag is, de egyébként is egészen más képet nyújt, a haladás képét nyújtja. Erre ma nem terjeszkedek ki. De változott más is. Hol vannak azok a nagy alakok, akik ő lelségét, urunk királyunkat környezték akkor, midőn a szent koronát fejtérettek? Elment Deák Ferenc, akinek bölcsőjét e földön ringatták. Zala-megye örök dicsősége és örök büszkesége, hogy a hazának egy Deák Ferenccel adhatott (Élénk tetszés.) Elment az a provinciális államifüru. gróf Andrássy Gyula, az uabb alkotmányos kormány első nagy miniszterelnöke. Es e ment az én mélyen tisztelt balszomszédomnak halhatatlan edesatyja, gróf Festetics György, aki nemcsak híres gazda, de igen jó magyar ember, aki nemes közbenjáró volt mind a koronára és nemzet között. Elment, tisztelt uraim, a mi Nagyszonyunk, felséges királyunk is, akinek vállát érintette Szent István koronája. Elhagyott bennünket, talán azért, hogy ennek a magyar nemzetnek az égben egy jó csillaga legyen. Ennyi csapás, ennyi veszteség után, az Isten, a magyarok Istené vizsgálata, erősségül és támaszul hagyta meg nekünk felséges urunk életét. (Leles éljenzés.) Ha majd eljön az idő, amidőn a történet fog beszélni felséges urunk dicső uralkodásáról — adja Isten, hogy minél később legyen — akkor a történet el fogja mondani, hogy az ő dicső ural-

kodása olyan idő volt, amikor a magyar nemzet szabadságának és alkotmányának leghibebb örét a korona felkent viselőjében látta és el fogja mondani, hogy a mi felséges urunk koronája lényét és dicsőségét a nemzet erejében, a nemzet hatalmában keresi. (Hosszantartó, élénk helyieszés.) Engedje a gondviselés, amely bennünket annyi hányataltas közt, annyi viszontagság közt megtartott ez a földön, engedje a gondviselés, hogy a mi felséges urunk élete még hosszú, még nagyon hosszú időre terjedjen, hogy lássa emléked és dicsőségében a legmagasabb uralkodóházt és lássa emléked és dicsőségében, lássa boldognak a hazát. (Hosszantartó, szünni nem akaró, élénk éljenzés.)

Gróf Dessewffy Aurél ezután rendkívül meleg szavakkal köszönti lel Darányi minisztert. Gróf Festetics Taszilo mélyen meghalva köszönte meg családa nevében is a mai szép és kegyeleles, hazafias ünnep előrehozatálában való közreműködést. Köszönetet mond Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek, gróf Dessewffy Aurélnak és az előktele alatt álló Gazdasági Egyesületnek az eszme végrehajtásáért. Gróf Janokovich László főispán gróf Festetics Taszilóra, mint Festetics György méltó utódjára emeli poharát. Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselő gróf Dessewffy Aurélt, Csertán Károly alispán Lukácsy Lajost, a szobrot megalkotó művészt éléti, Koltár István hazafias munkára buzdítja a magyar fiatalágot. Az itak ígértet tettek, hogy a gazdaság minden erejét a haza javára fogja kitéjni. Gróf Széchényi Béla az ifjú gróf Festetics Györgyöt köszöntötte lel, Bogay Alad gróf Széchényi Bélát, Bajonovits Sándor a vendégek nevében a zalamegyei gazdák boldogulására ürít poharát, Barca László a szomszéd varmegyei képviselőt éléti, amire Keisig Ede valamelyi főispán Zalavarmegye felvirágzására emeli poharát. Végül Ivósz Sándor, a magyar-óvári gazdasági akadémia igazgatója emlékedet szellemű telköszöntőben a Festetics-nemzetség jólétére ürítette poharát.

Asztalbontás után a vendégek legnagyobb része az 5 órai gyűléssel visszautazott a fővárosba és az ország megannyi vidékére, a honnét a szép és harmonikus ünnepélyre Keszthelyre zarándokoltak.

KÜLFÖLD.

A délafrikai békekötés. Londonban ma a békekötés öröme a Szent Pál-templomban háládó istentisztelet volt, amelyen jelen volt a király és a királyné, a királyi család tagjai, az országnagyok, a hadsereg és a haditengerészet tisztjei. Amikor a királyi pár a templomba hajtatott, a city bejáratánál a lordmayor és a sherifiek fogadták. A lordmayor átadta a királynak a city-kardot, amelyet a király megfogott és azután visszaadott a lordmayornak. A templom főkapujában a papság és a templomi kar fogadta a királyt és a királynét, akik a karéneke mellett mentek be a templomba. Amint a királyi pár helyet foglalt, megkezdődött az istentisztelet háládó zsoltárok és a Te Deum élneklésével, majd a londoni püspök mondott beszédet. Befejtésül egy egyházi dalt és a nemzeti himnusz énekeltek. A királyt, aki tábornoki egyenruhában jelent meg az ünnepen, az utcákon összegyűlt közönség lelkes óvációkban részesítette.

A Reuter-ügynökség jelenti Pretoriából: A transvaali kormány vezérkara, amelynek utolsó szezshelye Rhenosterkop volt, 15 főnyi fedezettel megadta magát. A standertoni boerok fegyverletétele június 5. és 6-án Botha Lajos felügyelete alatt teljes rendben és katonai pontossággal ment végbe. Hamilton rövid beszédben kifejezte adott annak a csodálatnak, amelyet az egész brit nemzet a boerok hatalmas küzdéle iránt érez. Azt a reményét fejezte ki, hogy a burgherek hü alattalói lesznek a királynak. Ugyancsak Reuter-ügynökség jelenti Weltehoekből: Yannickerk és Vandermerve kommandó Elliot tábornoknak adtak meg magukat, akik lözsekkarvél élők ment és Vredfort közelében nyílt sikontalálkozott velük. Elliot beszédet intézett a burgherekhez, amelyben felvilágosította őket, hogy miképp fognak róluk és családjukról gondoskodni. Azután De Wettel az állomáshoz lovagolt, ahol a boerok, akik lóháton jöttek, letették a fegyvert. Összesen 186 boer adta meg magát 157 fegyverrel. Elliot tábornok elolvasott egy táviratot, amelyben Edvárd király boldog jövőt kíván a boeroknak.

HIREK.

Budapest, június 9

BUDAPESTI NAPLO. Május 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt méltóztatásnak a megújításról idejelőre gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

A szász király állapota. Sibyllenhorstból táviratozzák: A szász király állapotáról ma reggel hét órakor a következő orvosi jelentést adták ki: A király

állapota lényegesen nem változott. Nyugtatlansága még folyvást tart, de a szivgyöngeség fenyegető jelenségei, amelyek néhány nappal ezelőtt komoly aggodalomra adtak okot, nem mutatkoztak újra. Az általános benyomás tehát most kevésbé aggasztó.

Templomszentelés. Dobozról írják: Gróf Wenckheim Dénes és neje, Wenckheim Friderika grófnő pazar lényű templomot építettek Dobozon. A templomot a beteg Schiauch bitoros helyett Radány Farkas főszentleli püspök szombaton szentelte el ünnepélyesen. A felszentelési ünnepély a nép megvendégelésé, majd a gróf palotában diszebb követte. Az ünnepélyen résztvettek: Wenckheim főszentleli grófnő leányával, gróf Wenckheim Géza családjával, Lukács György főispán és neje, született Ferényi Maday bárónő gróf Wenckheim István, Fejérváry Cselestin, Wenckheim Stefánia grófnő, Kny kanonok, Gróf prépost, dr. Fábry Sándor auspán, Dukyay polgármester és még igen számosan Békésvármegye társadalma.

A koronázás évfordulója. Ma van harmincöt esztendeje, hogy Ferenc Józsefet magyar királyiá koronázták. Ezt az emlékezetes évfordulót ezúral is kegyeleltel ünnepelte meg a főváros közönsége. Az állami, megyei és városi közegyesületek, a két egyetem és valamennyi iskola lobogódszt öltöttek. Az állami és közegyi iskolákban a tanárok és növendékek együtt ünnepelték a nevezetes évfordulót, amelynek jelentőségét hazafias beszédekben méltálták. A budavári koronázó Mátyás-templomban délelőtt tíz órakor ünnepélyes zenés nagymise volt, amelyet dr. Nemes Antal budavári apátiebanos celebrált. Az apát a szentmisénél azokat a mise-mondó-ruhákat használta, amelyek az 1867-iki koronázáskor voltak használatban és amelyeket a király és a királyné ajándékoztak a templomnak. A misét a kerületi előjáróság és nagyszámú közönség hallgatta végig s a várbeli iskolák növendékei testületileg voltak jelen. A királyi várpalota Szent István-kápolnájában szintén volt mise, melyet Kanter Károly apátiebanos tartott. A misén jelenvolt a királyi palota egész tisztikara.

Szigeti Imre halála. Szigeti Imre holttestét ma reggel vette át Zollner Béla a Nemzeti Színház nevében a Rökk Szilárd-utcai gyászháza és a színházhoz szállította, melynek udvara skkorra már teljesen gyászpompában volt. Ezüstös rojtu fekete drapírrakkal borították a falakat és a földet is fekete sznyegeikkel borították az Entreprie emberei. A ravatal az udvar déli részében volt felállítva, melyet délszaki növények sokaságával vettek körül. Közöttük ezüstös karos gyertyatartókban viaszgyertyák égtek. A korporsót, melyet megérkezett, azonnal ravatalra helyezték és kilenc órakor már bebocsátották a részvétlétogató közönséget az udvarra. A közönség egész déli tizenkét óráig zarándokolt a ravatalhoz, mikor elzárta a kapukat, hogy megtegyék az utolsó intézkedéseket a temetésre. A ravatalra ma délelőtt koszorú tettek többek között: A Nemzeti Színház igazgatósága, a tagok, a főváros többi összes színházi, Feld Zsigmond és társai, a Nemzeti Színház munkás-osztályának nyugdíjintéze, gróf Festetics Andor, Szacsavay Imrének, Jászai Mari, Tamássy József, a Henselmann-balad, Sz. Prielle Kornélya, Csillag Teréz Fenyvessy Ferenc.

Than Károly jubileuma. A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem e hó 15-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az egyetem központi épületének dísztermében egyetemi ünnepélyes közgyűlést tart, melynek tárgya: dr. Than Károly 40 éves egyetemi nyilvános rendes tanári jubileuma. Az ünnepélyes közgyűlésre dr. Vécsey Tamás udvari tanácsos, rektor külön meghívókat bocsátó ki. Az ünnepségre a külföldi egyetemeket is meghívják latin nyelvű meghívókkal.

A mentők igazgatóságának kiténtetése. A szabadkai tűzoltó-egyesület mentő osztályának tegnapi tartott ülésén, Vermes Béla indítványára a szabadkai mentő-egyesület megteremtése, kiképzése és fejlesztése körül szerzett kiváló érdemeiért dr. Kovács Aladárt, a budapesti űnkétes mentőegyesületnek igazgatóját közlelkialással dísztaggá választották meg.

A budapesti angolok békeünnepé. A Budapestben lakó angolok ma déiben az angol-boer béke megköötésének örömeire háládó istentiszteletet tartották a hold-utcai református templomban. Az istentiszteleten megjelent a budapesti angol konzulátus tisztikara és az egész budapesti angol kolónia. Az istentiszteletet dr. Moody András lelkész tartotta Webster lelkész segédletével s megható beszédben dicsőítette a békét. Végül a gyülekezet főállva énekelte el a *God save the King!* refrénes angol nemzeti himnusz.

Az olasz külügyminiszter párba. Rómából táviratozzák: Ma délután Medici márkai villájában kard-párba volt Prinetti külügyminiszter és Franchetti képviselő között. Franchetti könnyű sebet kapott a fulére. Az ellenlelek kibékültek.

Házasság. Báró Wimpfen István huszárhadnagy jolyó hó 10-ikén vezeti oltárhoz a pozsonyi Szent Márton-templomban vaszójay, Scherz Ilona urhölgyet.

— **Zempléni P. Gyula temetése.** A magyar újságírói kar egyik kitűnő szorgalmában és tehetségben egyaránt kiváló tagját, *Zempléni P. Gyulát*, a Magyar Hírlap elhunyt segédszerkesztőjét, ma kísérték ki örök nyugalom helyére a népszínház-utcai gyászházból. A temetésen, az elhunyt rokonságán, nagyszámú tisztelőin kívül megjelent a Budapesti Újságírók Egyesületének küldöttsége *Cziklay* Lajos vezetése alatt, az *Óthon* küldöttsége *Rákosi* Jenő elnökkel, a *Magyar Hírlap* szerkesztőségének összes tagjai *Márkus* Miksa szerkesztővel. A főváros összes napi- és hetilapjai, valamint a színházak is küldöttségek által képviselték magukat a temetésben. A gyászház udvarán fölállított ravatalt egészen elborították a jó barátok és kártársak utolsó illatos fűdözeletei. A nagyszámú koszoruk közül a következőket jegyezhetjük föl:

Isten veled — gyászos özvegyed, Felejtetlen fivérremek — *Amália*. A Magyar Hírlap szerkesztősége — a szeretett kollegának. Mély fájdalommal — *dr. Hertzka* és családja. A kedves kollegának — *Márkus* Miksa. Zempléni P. Gyulának — A Friss Újság. Zempléni P. Gyulának — Az *Óthon* írők és hírlapírók köre. Feledhetetlen kártársának és írótsívtársának — A Budapesti Újságírók Egyesülete. Bárony István. Fáy Szeréna. Jó barátjainknak, Zempléni P. Gyulának — A Magyarországi Zempléni P. Gyulának — A Magyar Szó szerkesztősége. Zempléni P. Gyulának — A Magyar Hírlap kiadóhivatala. Szeretett kisapámunk — *Margitka*. Jó barátjainknak — *Murai* Károly és felesége. A kedves, jó barátunk — *Szacsavayné*. Zempléni Gyulának — *Tábori* Róbert, *Anna*, *Piroska* és *Lily*. *Huszár* Iona. — *Sulyok* Yida, *Édes* jó barátunknak — *Málajás* Gyula. *Marsca*, *Laci* és *Gyuri*. Gyulának — *Árpád*. Feledhetetlen Gyula bácsinak — *Ilonka*. Szeretett testvérünknek — *Cornélla*. *Albert*. *Drescher* Irma. Hegedűsné. Felejtetlen nagybátyáinknak — *Lujza*, *Jenő*. Felejtetlen nagybátyáinknak — *Hermín*, *Dóri*.

A ravatal előtt *Rákosi* Jenő, az *Óthon* enőke bucsuzott el a halottól, *Cziklay* Lajos a *Budapesti Újságírók Egyesülete* nevében mondot gyönyörű, igazi kollegiális bánattól áthatott gyászbeszédet. Jellemzete az elhunyt áradhatlan újságírói tevékenységét, mely az éjjelt nappalál tette s amely diadalmasan győzött le minden emberi szenvedélyt, egyet kivéve, a munka szenvedélyét. S most imo — így folytatta a szónok — legnemesebb szervének gyogyíthatlan áldozataként íkszik itt, utra kézen ama jobb világ felé, ahol munkáját örök nyugalommal és oszthatatlan békével jutalmazák. Erdemének fölsorolása után szent fogadást tett kártársai nevében, mondván:

— Ki házas életed folyamán hozzád legközelebb állt, kit legjobban szeretted s ki e szerelmedet legjobban ki is érdemelte, hitvestársadat szerető oltalmunkba veszszik. Megoltalmazzuk őt minden nélkülözéstől és a te áldott emlékedért helyt állunk érte az élet minden megpróbáltatásai közt. Ezt fogadjuk, erre esküszünk!

Cziklay Lajos megható bucsuszavai után *Márkus* Miksa, a *Magyar Hírlap* szerkesztősége nevében, bucsuzott el a kedves kollegájától. Különi szárnyalással beszéde ösztönözött mély hatást tett mindenkire s az igazi fájdalom könnyeit csalta a szemekbe. — A politikai — ugymond — ha bevégezte munkáját klubjába vonul, a katona, ha végzett napi teendőivel, mulatság után néz, a kereskedő és iparos családja kérésére tér meg pihenni. Az újságíró, ha befejezte munkáját, a koporsóba iektetik s első pihenése a halál. A töviskoszoru, melyet hivatásza szorit homlokára, ha már hajt is egy-egy virágot, csak arra jó, hogy letehessek a ravatalára. Meghalt egy újságíró! Hát meghalhat az élet? Hát terjeszthet-e fagyot a meleg, sötétséget a nap? Ugy kell lenni, mert Zempléni Gyula, aki maga volt a munkás energia, most mozdulatlanul iektetik elöttünk! Zempléni Gyula, aki úgy lángolt minden nemesért és szépért, hidegen iektetik itt! Ugy kell lenni, mert szegény barátunk, ki úgy szerette a lényt és a világszűgöt, e koporsó sötét ölébe vonult. Es e koporsónál álván, nem kell követnem azokat, kik tükörök és ösvények az élőkkel szemben, hogy annál bőkezűbbek legyenek a halottak irányában. Amit itt ma mondtok, amit érzünk, azt mondhattam, érezhettük akkor is, midőn még közlünk járt s nyájas szelid arcát nem takarta el e kemény sírföld. Zempléni Gyula teste, — így tejezte be beszédét — indulj utolsó utadra. Édes, jó barátunk lelke, emléke, maradj közöttünk!

Még *Tábori* Róbert bucsuztatta el a halottat fájdalmas sirástól el-elesküli hangon a rokonok nevében, aztán ieltették a holtestet a halottaskocsira. A gyászolók nagy seregétől kísérvé indult a menet a kerepesi temető felé, melyben a főváros által ajándékozott díszsírhelyen örök nyugalomra helyezték a magyar sajtó és a magyar kultúra derék és nemesen dolgozó munkását.

— **Bonbanás áldozata.** *S.-A.-Ujhegyről* táviratoznak: *Czigányon* Nagy Jánosnak, a Tiszaszabályozó-társulat felügyelőjének 23 éves leánya, mikor a petroleumlámpát meg akarta gyújtani, az felrobbant. A leány teljesen összeégett.

— **Vulkánok működése.** *Forté de France*-ből táviratozzák, hogy ott megint iszonyú vulkán-kitörés volt. A városra sűrű sötétség borult, amely négy óra hosszat tartott. A monte-rougei fődéket forró iszap borította. Több halász csónakjával egyetemben elveszett.

— **Kéty tanár a vízvezeték-ügyről.** Most, hogy a fővárosban a vízmézieria oly botrányos mérvet öltött, nem érdeketlen *Kéty* Károlynak, a tudós orvostanárnak véleménye a budapesti ivóvízről és a vízvezetékéről. Az Országos Közegészségügyi Egyesületben tartott erről a tárgyról előadást s többek között ezt mondta a tudós tanár:

Hogyan tegyük egészséges a talajt, csatornázuk a városokat s mindenkéftől hogyan lássuk el azokat egés-séges ivóvízzel, ez a feladat a legnagyobb fontosságú bir az egészség megóvása szempontjából. Fejegette s példákai ilusztrálta, hogy a lakosságnak egészséges vízzel való ellátásának fontosságát már az ókorbeli népek felismerék s így folytatta: Hazánkban a legutóbbi időki mostoha, sőt szomorú viszonyok uralkodtak az ivóvízzel való ellátás körül. Természetesen az ország fővárosában indult meg ez irányban a kezdeményező lépés. Evtizedek hosszú és milliókba kerülő kísérletezése után csak két év óta sikerült a fővárost egészségesebb vízzel ellátni, melynek lényes eredményeként látuk, hogy egy addig állandó vendég, a hasi-hagymáz, ieltűnő módon csökkent. Ugyan-azért látjuk az ország mindazon helyein, hol mély kutak ürítésével nyerik az ivóvizet; de nemcsak itthon hanem az egész művelt világ példája mutatja, hogy mily fontos szerepet játszik az egészséges víz bizonyos betegségek, vagy járványok terjesztésében. A hozzánk közelebb Bécs példájára hivatkozhatunk, mely város 1878-ban nyitotta meg kifogástalan vízművét, az u. n. Hochquellenleitungot. Amig azóta ideig Bécs volt a tífusz egyik leggyakoribb lézské és a kolera gyakori járványosító tanyája, 1878 óta a hasi-hagymáz fokozatosan csökkent, ma már csak szórványosan fordul elő s a kolerajárványok, melyek hazánkat és Budapestet azóta négyezer-öttször felkeresték, Bécset érintetlenül hagyták. Hasonló látunk egyéb helyeken, így Berlin kitűnően kezelt vízvezetékét óvta meg a várost, a közeli Hamhurgban és Kielben pusztító kolerajárvány beburcolását. Az ivóvíz legideálisabb alakja a mélyből fakadó forrásvíz s azért minden nagyobb lakott hely arra törekszik, hogy vizet forrásból merítse, csak ahol ez nem lehetséges, fordulnak más módhoz. Méltán felvetendő a kérdés, vajjon Budapest vízellátásának előteremtésére a legcélszerűbb módott választotta-e? S nagyon mérlegelendő, nem történt-e mulasztás, amidőn a 80-as évek derekán *Feszty* Adolt műépítész által benyújtott terv a tatal források idevezetésére vonatkozólag a főváros által mellőztetett. A tatal források vize mint ivóvíz ideális számba megy. Hazánk legelső tudósi, mint *Than* Károly, *Fodor* József, *Högyes* Endre s mások vegyi, bakteriológiai kísérleteik s a viznek hosszú időn át való élvezése azt ki fogástalannak bizonyították; mennyisége pedig tekintve a víz bőségét és a források számát, a főváros mostani növekedési arányát véve számba, még 100 év múlva is kielégítő lenne. A víz idevezetése a föld alatt 2—3 méter mélységben iekteltet csövekben át volt tervezve és ennek megépítése bizonyára hosszú századokra biztosította volna fővárosunk vízellátását. A költészet előirányzatot *Feszty* körülbeül 10 millió forintra szabta s e források akkori tulajdonosa gróf *Eszterházy* Miklós azokat ingért engedte volna át. Vízvezetékinkre azelőtt és azóta iordított pénösszeg legalább kétszer haladja meg a *Feszty* tervvel előirányzatot és még sincs tiszta forrásvízünk és a meglévő mennyiségileg ingadozásoknak van a'elve. Mi volt az oka a tatal források mellőzésének? Szerintem egy indokolatlan és látszólagos körülmény; ugyanis a tatal források hőioka telen-nyáron, állandóan 20° C. amidőn e fontos kérdés tárgyalása a főváros bizottságaiban és közgyűlésein napirnden volt, a terv kivétele ellen egyedül és szerintünk döntő kiogás a víz hőioka ellen irányult és mint szállóige lett világra bocsájva, hogy melegvizet a főváros nem vezet be. Ez az állítás azonban épen-séggel nem felel meg a valóságnak. Nézetem szerint tehát kiválasztás és kvantitás, a vezetés tártósága, sőt pénzügyi szempontból is célszerűbbnek tartottam volna, na fővárosunk vízzel való ellátását a tatal források útján fedeztük.

A nagynevű tudós ezekben adta elő annak idején véleményét a főváros vizszolgáltatásáról, e szakevéleménynek most ugyancsak kollektum eset adja meg az aktualitását.

— **Jótekonny adomány.** *G. C.-né* jelzéssel (Kórnák) 2 koronát kaptunk a Jézus Szent Szíve-templomának Szent Antal-perselye javára. Az adományt rendeltetési helyére juttatuk.

— **Kisfaludy Károly levelei.** A sümegi Darnay-muzeum nagyszámú kéziratgyűjteményben Kisfaludy iratai között a rendezés alkalmából szentmártoni *Darnay* Kálmán érdekes iratosaokra akadt, amely *Kisfaludy* Károly irodalmi levelezését tartja magza; e levelek az 1820—1828. ebtől valók s kivétel nélkül valamennyi irodalmi vonatkozású; leginkább az Aurora munkatársai írták. Van a gyűjteményben levél *Szenvey* Józseftől, *Guernics* Izidoról, *Tabán* Gáborról, a híres *Bülow*-tól, *Horváth* Endrétől, leg. Legérdekesebb a levelek közt *Katona* Józsefé, aki darabja, Bánk bán sorsa miatt aggódi. Kisfaludy Károly levelezését a több száz Kisfaludy-kézirattal együtt a július hó elején megnyíló Darnay-muzeumban kiállítják.

— **A dobsinai jégbarlang.** A dobsinai jégbarlangról a napokban azt a hírt terjesztették, hogy nagy veszedelemben forog s hogy rövid idő alatt teljesen be fog tagyni. Hogy az ilyen hírnemnyire alkalmas arra, hogy a sokak által látogatott jégbarlang hírnevét megromtsa, szükségtelen bővebben fejtegetni. Az egész különben egy jóakaratu tudósítás értelmének félremagyarázásából ered. Szerencsére, a híresztelésekből egy szó sem felel meg a valóságnak. A jégbarlang Dobsina város tulajdonát képezi, mely állandó bizottságot szervezett, s ennek leadatait a barlangnak évenként való megvizsgálását tűzte ki. Ez a bizottság ez évben is megvizsgálta a barlangot, je'entésében ugyanazon tapasztalatokat sorolta fel, melyeket évek óta észlelt, azt ugyanis, hogy a barlang alapját képező 80—100 méter vastagságú jégtréteg 1—2 centiméterrel vastagodott, helyjelközzel pedig újabb jégalakzatok képződtek. A jégtrétegen ez a vastagodása nem új dolog s nem is állandó, amennyiben a tavasszal lejégylemlett kis jégtréteg az őszi olvadáskor ismét eiltűnik. A barlangban akkor képződik a jég, a mikor odakünn beáll a hó olvadása. Az idek hosszú téli miatt ez későbbben következett be, úgy, hogy a járók padozatán felgyülemlett jeget emberi erő beavatkozásával kellett eltávolítani annál is inkább, mert a barlang természetesen lecsapoló csatornájának jége még szintén nem olvadt le. Ez az olvadás azonban most már megindult, az évről-évre egyformán ismétlődő természetes io'yamat beállott s így semmi veszedelem sem fenyegeti a dobsinaiaknak ezt a féltve rejtett kincsét.

— **Kirándulás a Balatonra.** Hogy a székes főváros közörsége a Balaton és a balatonmenti ürdőhelyeket öltön és egy-egy ünnepponni kirándulás keretében is iekereshesse, a déli-vaspálya-társaság július és augusztus hónapokban minden vasár-és ünnepponnap Budapestről Balaton-Szt-Györgyre és vissza küün vonatokat járát, melyek I. II. és III. osztályu kocsikat visznek. E vonatok Budapest déli-vaspályaudvarról minden vasár-és ünnepponnap reggel 5 óra 50 percor indulnak, Siókikra d. e. 8 óra 25 percor és Balaton-Szt-Györgyre 10 óra 11 percor érkezik. A visszautazás Bal.-Szt-Györgyről este 6 óra 50 percor és Siókikról este 8 óra 38 percor. A megérkezés Budapestre pedig (Déli-vászl) este 11 óra 30 percor történik, úgy hogy a kiránduló közönség majdnem az egész napot a Balaton kies partján töltheti. E vonatokhoz rendkívül mérsékelt menetérték jegyek, egy-nérti érvényességel adatkak ki, így például egy menettérti jegy Budapestről Siókikra és vissza az I. osztályban 10.10, a II. osztályban 6.70 és a III. osztályban 4.20 koronába kerül. A küünvontatokhoz a Kálvintérről 4 óra 10 percor reggel küün vilamos kocsik inditattak a Margitbódnát a Déli vasút indóházáig.

— **Halálözás.** Tegnap délután adták meg a fővárosban a végítészséget nagy részvét mellett *Székel* Nándor elhunyt híriprótársunknak, a Kereskedelmi Kórház halottas kamarájában, nagy és díszes közönség jelenlétében. A beszentelést *Schmidt* Ferenc erzsébetvárosi kaplán végezte, aki megható imát mondot. A Budapesti Újságírók Egyesülete és az Országos Pázmány-Egyesület nevében *Cziklay* Lajos alelnök, az A'kotmány szerkesztősége nevében pedig *Bonitz* Ferenc mondot nagyhatású beszédet. Erre a díszes koszorokkal elborított koporsót Székesfehérvárra szállították, ahol ma kísérték örök nyugalomra a napisajtó fiatal elhunyt, érdemes munkását.

Bernáth István, az cseszi lör-szabályozó-társulat pénztárosa, Szatmárvármegye törvényhatósági bizottsági tagja, életének 50-ik évében e hó 3-án Nagy-Károlyban elhunyt.

Lederer Adolt fővárosi tekintélyes polgár szombat virradóra zuglitéi világlábon meghalt. Egyike volt a főváros legrégibb, közbünelitinek öröndő kereskedőinek. Negyven éven át volt tagja a *Lloyd*-társulatnak, kit becsületessége, férfias jellege és jótékonyossága miatt mindenütt tisztelték és becsülték. Halála a főváros több eikelő családját mély gyászba borította. Temetésé ho'nap délelőtt meg végbe a kerepesi-utú zsidótemetőt halottasházából.

Sebe István tegnap meghalt Diós-Győrött.

— **Nyilatkozat.** *Dr. Eötvös* Bálint országgyűlési képviselő a következő nyilatkozat közlésére kért föl bennünket:

Tervszerű hajszá indult ellenem, hogy mandátumomról való lemondásra kényszerítsenek. A hajszá most már a hírlapokban folytatódik, hol a vagyon elleni büncselekmények összes neveivel vádoltatom. Kijelentem, hogy mindezek dacára mandátumomról le nem mondok, országomból ki nem futok. A vádakkal majd végez a bíróság — támadóimmal meg én.

Dr. Eötvös Bálint, országgyűlési képviselő, ügyvéd.

— **Sipido ki-zabadult.** *Sipido* azzal tette nevezetessé a nevét, hogy egy szép napon ráölt Brüsszelben a walesi hercegre, a mai angol királyra. Törvényt üttek lelete, eiltették, becsukták. Tegnap töltötte ki büntetését és ma szabadon bocsátották. *Sipido* nyomban vasútra üt és Páris szerencsétlété első látogatásával.

— **Tihanyi Irma a fogságban.** Sopronból táviratozók: Tihanyi Irma megbizta védőjét, hogy a vádtanácsnak az előzetes letartóztatás fenntartását kimondó határozata ellen a győri tábíházhoz íelbetezzen. Az iratokból kitűnően a bűnügyi főjelenléti bécsi ékszerészekről ered, kiknél Tihanyi Irma ékszereseket vásárolt és hamis váltókkal fizetett. A bécsi bíróság Chlumecky és Chledowsky bárók aláírásait a kérdéses váltókön határozottan hamisnak konstataálta. A négy hamis váltó összege 48.000 korona.

— **Rózsaleány-ünnep.** Lesz az idén is rózsaleány-ünnepség. Így hát hamis volt a szomorú hír, hogy rózsaleány van, de nincs leány... Leány is van, legény is van, ékesen tanusodik erről a következő meghívó:

Néhai Budolf főherceg trónörökös ö fenségének Stefánia főhercegnő ö fenségével történt egybekelésé emlékére néhai gróf beodrái Karátsonyi Guidó ö exzellenéiája által alapított s idyő évi június hó 15-én délelőtt 10 órakor Piis-Szent-Iván községben tartandó Rózsaleány ünnepélyre és az ezzel egybekötött ünnemulatságra tisztelettel meghívja az előljároggy nevében Metzger József bírő. *Eckhardt Géza körjegyző.*

— **Nagy lopás Párisban.** Párisból jelentik, hogy Max gyémánkereskedő a múlt kedden betért a Rue Richelieu egyik bankházába, hogy kifizesse egyik váltóját. A váltó — mint a bankban megtudta — még nem járt le. Tarcóját visszadugta a kabátja belső zsebébe s távozni készült. Az ajtóban három ur beszedteleggett egy elegáns hölgygyel. A gyémánkereskedő kénytelen volt közéjük furakodni, hogy kijuthasson az ajtón. Néhány pillanattal később észrevette a kocsiiban, amely őt a Place de République-re vitte, hogy a tárcája elveszett. *Kilenevenhétzet frank volt benne s egy tizezer frankot érő gyöngysor.* A rendőrség még nem akadt rá a tolvajokra.

— **Leégett versenyistálló.** Tegnap este Ujpesten gróf Károlyi Sándornak egy versenyistállója leégett. A tűz továbbterjedését az ujpesti önkéntes tűzoltóság akadályozta meg.

— **Életuntak.** Élőnr Lajos schönwaldi születési 43 éves nő pineőr Mária Valéria-utca 8. számú lakásának harmadik emeletéről az udvarra ugrott s nyomban meghalt. Holtestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — *Zilzer Samu* budapest születési 56 éves zalogházi abbeccsis az István-ter 8. számú lakásának az ablakából, a harmadik emeletről leugrott. Haldoklóva vitték a Rókusba.

— **Cigányzene a Telefon Hírműködésben.** Ma esti cigányzene közzétételével kellemes szórakozást nyújt előfizetőinek a Telefon Hírműködés. Nyolc órakor megszólal a Hírműködés s ki sem mondvaiá otthonról, pompás cigányzenikét hallhatnak az abbeccsis egészen 11 óráig. E cigányzene átvittet az Emke-kávéházából közvetíti a Telefon Hírműködés. E zenével az azonban megszokott szüveid 8 óra 15 perckor, mikor a külföldi tözsdezáratokot olvastatja tel a beszélő újsg és fél 10—10 óráig, midőn az est folyamán érkezett legújabb hírek feloalvasása van napirenden.

SZÍNHÁZ, ZENE.

— **A Népszínház kárdoalosainak jutalmajátéka.** Egészen stilszerű dolog volt, hogy Kovács Mihály, a Népszínház népszerű komikus, a kárdoalosok javára rendezett előadásön elprodukálta azt az énekes kis monologot, mely a kárdoalos-élet nyomorúságairól beszél s amelynek ismeretes reirénje:

Köristádot kutyaenyér,
Ördömi mindíg harminc forintér!

Ma délután azonban, kivételesen, lejeltve volt minden nyomorúság s a népszínház köristanép örömmámorban uszott, nikor végignézett a házon, amelyben egyetlen hely nem maradt üresen a nézőtérön. Egyáltalában vidám délután volt. A kinyomtatott program ugyan sokban változott, de amit a helyébe tettek, szintén érdekes és élvezetes volt. A *Tarka Színpad* egy előadásának a keretében Raskó Géza *Kuruczalokot* énekelt, Hegyi Aranka előadta *As örngy ur* népszerű *Rózsabimbó és a méh* románót, Kéry Klára helyett, aki gyöngélekedett, *Pálmay* Ika egy angol és egy magyar nótát énekelt, *Beregi* Oszkár, a *Nemzeti Színház* tagja *Somló* Sándor *Yorik és Abrányi* Emil *As anyanyelv* című versét szavalta el, *Némethy*, *Solyomosi* *Tollagi* kuplékat énekelték, Kovács Mihály pedig a fentebb már említett körista-monologon kívül, amelylyel rengeteg kacagásokat fakasztott, egy balladapárdiát mőkázott el. Az előadást a *Sépy Galathea* című kis operét rekesztete meg, amelyet Hegyi Aranka színésziskolájának a növendékei: *Moly* Margit, *Jung* Róza és *Kalmár* Béla játszottak el szabadon előadásban. Az egyes előadókot valóságos tapsiergetegekkel jutalmazták.

— **Magyar Színház.** A Magyar Színház bohózat-újdonságának *A postásfi és a hűgdnak* mai harmadik előadását zsulot ház nézte végig, amely ki nem fogyott a kacagásból és a tapsból. *Ledófszky* Gizellának minden számát többször is meg kellett ismételnie, a harmadik hívonásban az előadás menetét lépten-nyomon megakasztotta a harsogó nevetés,

amelylyel a nézőtérön játszó *Sziklai* mőkait kísérte a közönség. *A postásfi és a hűgdnak*, amelyben a Magyar Színház minden je: szerint kasszadarabot nyert, e hét minden estéén szinrekerül.

— **A Vigaszínház és a Népszínházban.** A *Vigaszínház* művészfárdája holnap, hétfőn, kezdi meg vendégserleését a *Népszínházban* és ez alkalommal szinre kerül *Fényes* Samunak *Euruc Feja Dávid* című történeti drámája, mely a *Vigaszínházban*, nagy sikert aratot, A darab létszerepeit Haraszthy Hermin, Varsányi Irén, Hegedüs, Góth, Pethes, Fenyvessi és Szerémi játszsák.

— **A kolozsvári színházról.** A kolozsvári színházban — mint tudósítunk írja — nagy sikerrel ujtották föl az *Angot asszony leánya* című operetét. Clairret szerepét *Gergely* Giza, a kolozsvári színház kitűnő primadonnája tökéletes művészettel játszotta, nyílt színen is megtapsolták és elhangozták a tetszés minden jelével. Lange kisasszony szerepében *Fenyvessi* Margit kedves játéka és szép énekeinek volt igazi sikere.

— **A berlini Deutches-Theater vendégjátéka.** A *Vigaszínházban* vendégserleplő berlini művésztársulat hétfőn, e hó 9-én, *Ibsen* Henrik *Vadkása* című szinművét adja. A nagy norvég író egyik leg hatalmasabb alkotását ezuttal először átszszák Budapesten, még pedig a társulat legkiválóbb erőivel. A nő szerepek *Lehmann* Elza, *Heims* Elva és *Triesch* Irén kezében vannak; a férfiak közül pedig *Bassermann* Alberton, *Reinhardt*, *Kayssleren* és *Hofmeisteren* kívül *Sauer* Oszkár, a Deutches Theater nagyírú tagja is játszik, aki a berliniek mostani vendégserleplése során ezuttal lép tel először.

— **Az újra betiltott Takácsok.** Ismeretes, hogy a bécsi Carl-Theaterben most vendégserleplő berlini Deutches Theater igazgatója, dr. *Brahm*, személyesen is közbenjárt *Koerber* osztrák miniszterelnöknek a végből, hogy *Hauptmann* Gerhardt *Takácsok* című, a bécsi cenzura által betiltított szinművének előadását kieszközölje. A berlini igazgató intervenciója nem igen járhatott biztató sikerrel, mert dr. *Brahm* a napokban már csak annyit kért, hogy engedjék meg a szinműnek az egyes szereplők által való felolvasását és pedig meghívott közönség előtt. A helytartótanács ezt a kérésit is megtagadta azzal a megokolással, hogy az egyes szerepeknek szinészek által való felolvasását azonosnak tekinti a darab előadásával.

— **A német oszász és a berlini díszelőadások.** A berlini udvari szinbázakban a múlt hónap egész folyamán tartott díszelőadások véget értek. A német oszász levelet intézett gróf *Hochberg* meténdsághoz, melyben úgy a maga, mint feleségének nevében legnagyobb megelégedését fejezte ki az előadások fölött.

— **Dizsdoktor szinligazgató.** Az *University of Pennsylvania* dizsdoktorrá avatta *Cowried* Henriket, a *newyorki* német színház igazgatóját. *Cowried* számos felolvasást tartott Amerikában a német szinpiadi irodalomról és művészetéről.

— **A párisi Tristán-előadás.** A párisi *Festival-Lirique*ben bemutatóra került *Tristán és Izoldét*, a togyatékös előadás miatt, csak nagyon mérsékelt siker kísérte. Különösen *Tristán* személyesítőtje, *Dalmoré* volt nagyon gyöngye. *Lutinne* asszonyt ellenben, aki *Izoldét* énekelte, nagyon dicséři a kritika.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

— **Uj Idők.** Temérdek érdekes, aktuális kép tarkítja az Uj Idők legújabb számát. A lap leányképezette *Prielle* Kornéliát a közt a rengeteg sok csokor közt, amelyeket vasárnapi jubileumán kapott. A gödöllői új állami méhes, a Fesztich- és Tompa-szobor, a magyar királyi posta új autombi-karriolja, a budapesti össekötő-híd eltólasa, a martiniquei szerencséselenség megannyi kitűnő pillanattal iényképben lábatól *Herzeg* Ferenc e képes hetilapjában. Művészi festmények reprodukcióin kívül van e számban regény, elbeszélés, cikk *Molnar* Ferenctől, *Thury* Zoltántól, *Malonyay* Deszótól, isevőtől *Szántó* Kálmántól és apróbb közlemények kiváló magyar íróktól. Az Uj Időkre negyedévi négy koronájával előfizetni lehet a kiadóhivatalban, Anorássy-ut 10.

— **Debrezeni Márton műve.** Az *Erdélyi Irodalmi Társaság* könyvben adja ki Debrezeni Márton *Kiövi* esatáját és 85 aktreoni dalát. A köv: november elején, a költő születésének századik évfordulóján jelenik meg díszes kiállításban, a költő arcképevel. Ára füve 6 korona, díszkötésben 8 korona. Megrendelhető az Erdélyi Irodalmi Társaságnál Kolozsvárt.

— **A szemézet kézikönyve.** Írta dr. *Csapódi* István egyetemi nyilvános rendkívüli professor. Megjelenít második és tetemesen bővített kiadásban. A munkát batvanót darab, a szemorvoslásban szokásosabb rendelvényei fejezi be. A könyv új, Nagel Ottó kiadás, ára füve 8 korona, kötve 10 korona.

— **Egy kiváló magyar asszony életirása.** *Veres Pálné, Benzecsky Herman élete és működése* címen az Országos Nőképző-Egyesület vaskos kötetet adott ki, amelynek minden lapja egy lelkes magyar nagyszony nemes munkájának új és új fejezetét. *Veres Pálné* a magyar nők szellemi kiképzésének volt a szószólója és fáradszatlan munkása s a magyar társadalomban nagy, jelentős és vezet szerepet játszott. A 261 oldalra terjedő érdekes kötetet *Rudnay* Józsefné és *Szepthely* Gyuláné állította össze. Nagy szorgalommal vannak itt öszszegyűjtve a kitűnő uriaszony kéziratai, az életének és működésének történelmére vonatkozó adatok s a róla írott ismeretek. Kiténik ezekből, hogy milyen

volt *Veres Pálné* jelleme és kedélyvilága, s hogy mit és miként alkotott, milyen erős és kitartó küzdelemmel kellett az előítéletek ellen harcolnia. De vannak a könyvben *Mikszáth* Kálmántól, *Vadnay* Károlytól s másoktól is érdekes életrajzi adatok. Mindezekből megírhatja majd az arra hivatott író annak a kiváló nőnek a hű életrajzát, aki egész életén keresztül a nők érdekében fáradozott és aznra törekedett, hogy minél több derék és köteletségterjedő házias nő neveljenek a hazának. A most kiadott könyvet minden magyar nő élvezettel olvasgathatja, mert megtudhatja belőle, hogy kitartással, igazi ügyessérettel, lelkesedéssel nagy eredményeket lehet elérni még az aránylag kedvezőtlen viszonyok közepette is. De megtanulhatja azt is a magyar nő ebből a könyvből, hogy a nemes szívi és gondolkodású nő, ha — mint *Veres Pálné* is — jólétben s előkelő társadalmi körben él, kötelességének tartsa, hogy a kevésebb jólétben levők sorsával is törődjék s éretük minden lehetőet megtegyen. A kötet ára 2 korona ö filér.

— **Filirés könyvek.** A Filirés könyvtárnak, mely immár oly kedves ösmerőse a magyar fiúknak és magyar lányoknak, ismét egész sorozata jelent meg *Singer* és *Wollner* kiadásában. A most megjelent huszonnyol kötettel már a másfél-százat érte el a Filirés Könyvtár kötetekinek száma. S ezeken is, csupa magyar írók jeles munkáival találkoznak. Megegyeznek abban valamennyi, hogy magyar szivből szól a magyar gyermekvilág és ifjuság szivéhez. *Egri György*, *Gaal* Mózes, *Garády* Viktor, *Gárdonyi* Géza, *Krudy* Gyula, *Lampérth* Géza, *Lőrinczy* György, *Sas* Ede és *Sebök* Zsigmond írtak új a filirés könyveket. Sebök Zsigmond tekintetes, nemes, nemzetes és vitélő *Maczkó* ur első utazását mondja el. *Lőrinczy* György báró *Ötvös* József életét, *Sas* Ede *Arany* János életét tárja élénk, *Lampérth* Géza a *Balaton* és a *Bakony* tájakát ismereti. Versenyez vele *Sas* Ede *Biharország* leírásával s *Krudy* Gyula az alsó Duna vidékének mozgalmas rajzával. *Egri György*, igaz is, nem is — címmel egybegyűjtötte meséit, *Gaal* Mózes a *Vasember* fiat írta meg egy gyönyörű történeti elbeszélésében. *Krudy* Gyula a király palást a és *Leitint* századok nevet adott apró történeteknek. *Garády* Viktor a természet képeit festi, *Gárdonyi* Géza *Nagyapó* tréaiát foglalta két könyvbe. Van az új filirés könyvek közt mulattató, tanító, gyönyörködteő könyv, ajándékul, szünidei olvasmányul nem is lehet szebbet, jobbat ajánlani.

EGYESÜLETEK.

(Az Országos Műszaki Egyesületben) tegnap *Meisl* Gusztáv, a Magánüzviselők Országos Nyugdíj-intézetének igazgatója, a nyugdíjintézményről és ezzel kapcsolatban a Magánüzviselők Országos Nyugdíj-intézetéről ismertető íelo vasást tartott. A felolvasást tetszéssel fogadta az egybegyűit hallgatósg.

SPORT.

— **A párisi nagy kádályverseny.** Auteuilban ma délután a következő eredményvel futottak le a kontinenes legnagyobb akadályversenyt: *Mme Ricotti Gratinja* (*Turner*) első, *Mr. Wisocky* *Verdi*je (*Jahnson*) második, *Mr. Fisoheh* *Rezidantja* (*Halt*) harmadik. A versenynek, amelynek díja 120.000 frank, távolága pedig 6500 méter, *Verdi* volt a favoritja. A versenyen jelen volt *Loubet* einők és neje, az új miniszterek és a diplomáciai testület tagjai.

— **A Magyar Turista-Egyesület** e hó 28-án, délután 6 órakor tartja meg III. évi rendes közgyűlését az egyetem fizikai intézetének (VIII. Esterházy-utca 3/b.) tantszernében. *Petrík* Lajos tanár „Magyarország kétebenn” címen előadást tart vitelttel képek bemutatásával. A közgyűlés alkalmával az egyesület kirándulást rendez a Dobogókőre, a Fruska-Gorába és az Al-Dunára. A kirándulásra legkésőbb 26-ikáig kell jelentkezni az osztály einökségénél.

Bécsi löversenyek.

Bécs, június 8.

Erősen hanyatlott mára a konkurencia száma az egyes futamokban. Gyöngye mezőnyök indultak s maga a löverseny a *Buccaneer*-verseny is csak öt résztvevőből állott. *Daring* volt a nagy favorit a 15.000 koronás versenyben, de csak harmadik tudott lenni *Good fortune* és *Vaga* mögött, melyek közül *Good fortune* vezetett erős tempóban az egész uton s meg is tartotta előnyét, de csak erős közdelem árán, mert *Vaga* nygasnak megszorította. Diszqualifikálás is volt, mindjárt az első futamban. Futótűzet, mely könnyen nyerte a versenyt, a távoszlaponál való karambolás miatt, melyet azzal csinált, hogy *Bonta* alatt *Futóüz* kitört s ezzel a mellette galoppozó *Donnerwetter*t és *Angolát* akadályozta képességeik kifejtésében, a beadott óras folytatán diszqualifikálták.

A versenyek részletes eredménye a következő:
I. **Kétévesek versenye.** Díj 2000 korona, távolóság 1000 méter. Báró *Königswarter* H. *Donnerwetter*-je (*Maino*) első, báró *Springer* G. *Veinard*-ja (*Michaels*) második, *Mauthner* V. *Angolá*-ja (*Southey*) harmadik. Azután: *Futóüz* (*Bonta*) diszqualifikáltot. Totalizátor: 10 : 23. Helyelöladosok: I. 50 : 91, A másodikra helyétől nem volt.

II. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter. Blaskovich E. **Charmantja** (Holmes) első, Krausz L. **Maestroja** (Bonta) második, Mautner V. **Esparsetteje** (Szántó) harmadik, azután **Beitruer**, Béza, Aide de camp, Philister, Totalizátor: 10 : 62. Helyre-fogadások : I. 50 : 93. II. 50 : 86. III. 50 : 83.

III. Buccaneer-verseny. Díj 15.000 korona. Távolság 3300 méter. Braganza herceg **Good Fortuneje** (Southey) első, báró Springer **Vagaja** (Michaels) második, báró Uchritz **Zs. Darlingja** (Holmes) harmadik. Azután **Pszt. Olympia**. Totalizátor: 10 : 37. Helyre-fogadások : I. 50 : 103. II. 50 : 130.

IV. I. osztályu akadályverseny. Díj 4000 korona, távolság 1000 méter. Mr. C. Wood **Serenadeja** (Holmes) első, Lederer S. **Cartelleje** (Slack) második, gróf Festetics T. **Agnese** (Bonta) harmadik. Azután **Klara**, Herzdand, **Ismét**, Jeddó. Totalizátor 10 : 42. Helyre-fogadások : I. 50 : 82. II. 50 : 86. III. 50 : 96.

V. Vasárnapi verseny. Díj 3000 korona. Távolság 1800 méter. Báró Uchritz **Zs. Fanoyja** (Bonta) első, Herzog M. **Alésiaja** (Ríchnovszky) második, Schindler L. **Mizzekeja** (Füroc) harmadik. Totalizátor: 10 : 13.

VI. Gátverseny-handicap. Díj 4000 korona. Távolság 2800 méter. Herceg Auersperg F. **Fakirja** (Williamson) első, Mravik P. **Nyakasa** (Mahán) második, Mautner V. **Jagelloja** (Poole) harmadik. Totalizátor: 10 : 20.

VII. Handicap. Díj 2000 korona. Távolság 1200 méter. Herceg Auersperg F. **Godicheje** (Maino) első, Dreher A. **Amrása** (Vrana) második, Capt. George Via **Appiája** (Southey) harmadik. Azután **Erma**, Békés, **Galette**, **Pantika**, **Bankisa** **Silvio** Totalizátor: 10 : 93. Helyre-fogadások : I. 50 : 123. II. 50 : 157. III. 50 : 87.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§. A gyilkos vallomása. Szenzációs jelenet játszódott le tegnap délelőtt, mint *Königráztól* jelentik az ottani törvényszék előtt. A bírák, az ügyész, az ügyvéd és a többi bírósági személy, aki mind ugyancsak edzetlen nézhet a tárgyalóterem drámai fordulatát elő, nem tudta magát kivonni a jelenet hasálya alá, amely után a tárgyalás néhány percére ünneptelenül megakadt. A vádlottak padján **Jarosch** János nevű munkás ül az alatt a vád alatt, hogy tavaly, augusztus tizenhatodikán, egy eszelődélnyit *Suchanek* Rozát a Peklo-erdőben megfájt, megölt, félmegölt és aztán elrejtett. Immáron hat nap óta tart a tárgyalás, számos tanu vonult fel, a nélkül azonban, hogy **Jaroschra** rá tudták volna bizonyítani a bűnösséget. Az ügyész minden lehetőt elkövetett, hogy a tényállást kiderítse, biába, a marcona morva munkás sok ravasszággal védekezik, még alibit is tud kimutatni, amely a valóság teljes látszatával bír és tegnapelőtt este a bizonyítási eljárás befejezése után mindenki szentül meg volt róla győződve, hogy az ügyész el fogja ejteni a vádat. A közönség, amely hat napon keresztül minden nap megöltötte a tárgyalótermet és a sok lapudósítót, aki a szenzációs tárgyalásra *Königráztól* érkezett, biztosra vette a fölmentést még abban az esetben is, ha az ügyész a vádat a következetesség kedvéért el nem ejtén. A bíróság is meg volt győződve a vádlott ártatlanságáról akivel az utóbbi két napon már az elnök is szinte rokonszenvvel bánt. Hat napig izgatta a szembre ideget és az csetre vagy halálra szóló rettenetes küzdelem és tegnap este, a tárgyalás berekesztése után a védő már a gratulációt fogadta védené fölmentése alkalmából. Annál nagyobb szenzációt hozott a mai nap. Alig hogy az elnök megnyitotta a tárgyalást, fölállt a védő és a következőket jelentette ki:

— Olyan nyilatkozatot kell most tennem, amelyhez hasonlótt védőüggyed még eddigelőt ugyancsak ritkán tehetett. Tegnap este a tárgyalás után fölkerestem védenemet a fogházban és miután még egyszer, utóljára felszóltottam, hogy valjón, ha csakugyan ő a tettes, magába szállt és bevallotta tettét. Ezzei nemcsak az igazságnak és az igazságszolgáltatásnak voltam segédelmére. A vádlott lelkének is, aki igazán és őszintén szánja-bánja bűnét. — És most védenéhez fordult az ügyvéd: — Ismételve tehát vallomását!

Erre senkive volt elkészülve, miután az ügyvéd senkivel se közölte előzőleg, hogy a vádlott vallott. Minden szem **Jarosch** felé fordult akit ártatlannak és már szabadnak hittek. A vádlott sápadtan és remegő ajkakkal meredt maga elő. Még az elnök hangja is reszketett, amikor így szólt:

— **Jarosch**, magát senkive kényszerítette, — ismételve tehát, amif jószenából mondott el ügyvédjének.

A közönség felugrik helyéről és mindenki viszszafojtott lélekzettel néz a vádlottak padja felé. **Jarosch** pedig hirtelen térdre veti magát, egy szót se tud szólni, csak karjait tárja ki esekelve a bíróság felé.

— Alljon fell! — parancsol rá hosszabb szünet után az elnök. Végre magához tér a gyilkos és mint az egy ideje visszatartott, aztán fölcsabadult patak, szakad ajkáról a beszéd:

— Én gyilkoltam meg a leányt, De véletlenség-

ből. Az erdőben véletlenül találkoztam vele és megcsiptem az arcát. Megütött. Erre ledőhöttem és eszeveszetten futni kezdtem, ahol ériem. Egyszerre csak holtan összeesett. Letérdeltem a holttest mellé és imádkoztam lelki udvosságért. Hogy a holttestet elrejtbessem, darabokra vágtam, majd elégettem . . .

A gyilkos vallomása után láthatólag megkönnyebbült, a bizonyítási eljárás pedig, amely hat-napi munka után a vádlott ártatlanságát tüntette ki, ezzel a vallomással egészen más irányban fejeződött be. Jarosch a törvényszék kétálati halálra ítélte.

TÁVIRATOK.

Turin, június 8. Az aostai herceg ma a nemzetközi katonai versenylovaglásra ideérkezett idegen tiszteket fogadta. A tiszteket az illető katonai attasék mutatták be a hercegnek.

Paku, június 8. Romániában két teit naffamedence és 24 jurótorony elégett.

Konstantinápoly, június 8. A szerresi hatóságok erőszakkal eltávolították a bolgár kereskedelmi ügynökség cimerét és zászlaját. Bulgária óvatst teit ez ellen, de tiltakozása egyelőre eredménytelen maradt. A Szerbiával kötött ideiglenes kereskedelmi szerződést három hónapra meghosszabbították.

Elküldött hajó.

New-York, június 8. **A Thomas Wilson** gőzös Duluth mellett összeütközött egy másik gőzessel és elsüllyedt. Kilenc ember odaveszett.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Gazdaszövetség főbb vármegyei lékészeinek, néptanáinak és kisgazdáinak bevonásával június 12-én, esztírtökön délután félnegy órakor a vármegyeház disztermében érkeztetlet tart a közséki gazdaságok szervezése, illetve a kisgazdák és földművelők érdekeinek fölkarolása tárgyában.

Méhészeti tanfolyam. A gödöllői állami méhészeti gazdaságban folyó évi július hónapban néptanítók számára négy hétig tartó méhészeti tanfolyam lesz. Az egykoronai bélyeggel ellátott s a földművelésügyi miniszterhez intézett folyamodványok június 20-ig a királyi tanfelügyelőségek útján és ajánlásával a magyar királyi méhészeti felügyelőséghez (Budapest, L. Krisztina-körút 91. szám) küldendők. A tanfolyamon résztvevők a gazdaságban ingyenellátásban részesülnek.

Vásárosarnok (Vámos és *Brysz* hatósági közvetítők üzleti helyi elintésee.) A piac látogatottsága az egész héten át élénk és mozgalmas a forgalom mindazonáltal közepes volt, mert a hozatok néhány nap kivételével csekélyek voltak és a tojásztás a nagy melegek folytán csakis a napi szükségletek idejére szorítkozott. Élénk és mozgalmas, üzlet csakis Ujburgonya és délvideki eseresnyében fejlődött ki, mely cikkek közül a piactra került ár mindenkori gyors és kielégítő elhelyezést nyert. *Tojásban* az utóbbi három nap óta szinten kellemesebb lett a hangulat és a hozatok arányosok, élénk vételkedv mellett 54.— koronáról, 56.——56.50 koronáig emelkedtek. Ma II. rendű irris teit 58.— koronával nyert elhelyezést. — *Spárgából* oly tömeges mennyiség került a piactra, hogy a hozatok már jóval felülmúlják a nálunk amugy sem tulnag tojásztást és mint-hogy spárgának ipari celokra való földelgozása nálunk még nem igen ottonos, tehát a készletek csakis alacsony árak mellett voltak elhelyezhetők. — *Hus-félék* közül marhahus nem nagy mennyiségben érkezett és kielégítő árak mellett kelt el, míg elöregesen borjúk, melyek többször a helytelen kezelés folytán hibás állapotban érkeztek, némileg nyomott árak mellett akadtak vevőre. Ugy irris, mint főzövényben az ország minden vidékéről most Budapest felé terelik a szállítványokat, miáltal nagyobb készletek halmozódtak fel és mint-hogy a tojásztás nem felel meg a szállítás arányának az ár ezen cikkeknek is hanyatlott. Ujburgonyában az idejény előrehaladásának megfelelően a szezon elején érvényben volt, árak össukentek. Elő és vágott baromfi-ban az üzlet nem teljesen kielégítő, melyet különösen azon körülmény idéz elő, hogy sok súlyú minőségű II. és III. r. sovány árú érkezik a piactra. *A mai napban jegyzések.* *Husfélék:* Vidéki arhabus eleje 70—80, hátja 84—86 korona 100 kgm-ronként, 0,6 lit borjúk borból hosszan mérve sültevonás nélküli 65—80 fillért jegyeztek kilogrammonként. Füstöltusztékot iránt nincs érdeklődés, az árak alacsonyok. *Vaj* elsőrendű kivátón kedvelt, ismert jegyű szövetekezeti teavaj fékilitós daradokban 2.—2,20, egyéb jegyű és kevésbé ismert szövetekezeti teavaj 1/2—5 kilós darabokban 1,80—2.— és jüninőségű főzövény 1,40—1,50 koronát jegyeztek kilogrammonként minőség szerint. Turó nagy mennyiségben került a piactra, míg ellenben a tojásztás csekély és mint-hogy a nagy melegben a turó gyakran már a szállítás alatt megromlik, azért is ezen cikk szállítása nem ajánlatos. *Tojás* elsőrendű, irris teit aittöldi 55.—, erdélyi és gyengebb minőségű 55.—, 55,50 koronát jegyeztek eredeti ládánként. Délvideki eseresnyea a mennyiség és a kereslet szerint váltakozó árak mellett 46—52 fillér és eper 2.——2,40 fillérrel nyert elhelyezést. *Spárga* solo 40—60, közép 20—40 és vékony leves-spárga 10—20 fillér kilogrammonként. *Ujburgonya* 15.— és tavalyi felhár II. koronát jegyeztek métermázsánként vaggontételekben. —

Vadélek: Őz kilogrammonként nagyság szerint 1,40—1,60 koronával nyert elhelyezést. Lás és vágott baromfi-ban az árak minőség szerint nagyon változó.

Szerkesztői Üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

M. A. Megyer. A levelet nem kaptuk meg. A kérdést most elküldtük az illető orvosnak, aki magánlevélben fog válaszolni.

K. H. Budapest. Irja meg a sorsjegyek számát, akkor készséggel utána nézünk, hogy kibúzták-e vagy sem.

Szomora. Viss a kell adni, de a völegénynek viszont meg kell térítenie a költségeket. Természetes, hogy hocsánatot kell kérnie.

E. A. Olyan magánügy ez, melynek a kiderítésére nem vállalkozhatunk. Annyi tény, hogy beszéltek erről a dologról.

R. A. Gyula. Múltötztassok a es, és kir. tűzvérség műszaki igazgatóságához fordulni, Bésbe.

B-y. A házior köteles a bélyeg-ést elvégezni, nem a lakó.

Bégi elűzöt. Berliner Börsenkurir, mely Berlinben is jelenik meg.

G. J. Brassó. Nincs a *Budapesti Napló* kötelekében.

L. S. Szeged. Szórol-szóra igaz. Sokszor meg is mondtuk már.

L. Nagy-Székény. Így írják: — oláh.

Sorsjegyek.

A. B. Torda. 64.631 számú Salzburg városi sorsjegye 60 koronát 8045—60 Bazilika sorsjegye 12 koronát nyert. — **Tekerőpatak.** 1818—84 Jásziv-sorsjegye 4 koronát 1853—15. 1864-es sorsjegye 400 koronát nyert. — **E. V. Páma.** 8295—19. 1-64-es sorsjegye 400 koronát nyert. — **D. A. Dátod.** 1116—49. Rudolf-sorsjegye 24 koronát nyert. — **W. T.** 739—85 Jásziv-sorsjegye 4 koronát nyert.

B. főhadnagy 211572, **Sz. J. S. A. Budapest.** 216.547. sz. előfűzöt, **H. L. Husz.** W. G. Zala-Szent-Adorján 3 L. Kolozsvár, Sz. D. Sányi Szilárd Zelle, S. H. Szabók, K. H. Nagy-Harsány, F. S. Keszthely, E. H. S. H. H. G. Kőrnö. G. S. Nagy-Bercsna, 213.035 sz. előfűzöt, **E. V. Jasszaviczka.** D. D. K. K. Zabar. F. S. Z. B. Budapest, **R. A. Gyula.** Sorsjegyeik nem nyertek.

700000 kor. nyerhető

1 drb jétőkonyvella államsorsjeggyel, húzás június 12-én, főnyeremény 200.000 kor. ara 4 kor. — 1 drb 3% Jeltalaj-igényvénnyel, húzás június 25-én, főnyeremény 100.000 kor. ara 4 kor. — 1 drb bécsvárosi igényvénnyel, húzás július 1-én, főnyeremény 400.000 kor. ara 14 kor. A 3 drb együtt rendelkezve 21 kor. 50 fillér. Vidéki megrendeléseknél 25 fillér portóra küldendő. Megrendelhető: Szalai és Társa bank-és váltóüzletnél Budapest, VII. Erzsébet-körút 12.

N a p i r e n d.

Naptár. Hétfő, június 9. — Római katolikus: Primus vt. — Protestáns: Feliácán. — Görög-orosz: (május 27.) Hellád — Zsidó: 4. Siván. — Nap kél: 3 óra 48 perccor. — Nyugszik: 7 óra 30 perccor. — Hold kél: 7 óra 33 perccor reggel. — Nyugszik: 10 óra 11 perccor este.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor. **Nemzeti Szalon** állandó kiállítása (Ferenciek-tere 9. sz.) d. e. 9 óratól este 7-ig. **Belpóráj** 60 fillér. **Nemzeti Múzeum.** Természettörténi tár. Nyitva van délelőtt 9 óratól 1 óráig. — Többi tarai 1 korona belépődíjjal megtekinthető.

Teknológiai Ipar-múzeum. Nyitva délelőtt 9—1 óráig. **Közelekedési Múzeum** a Városhelyben délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 2—6 óráig.

Kereskedelmi múzeum a városigeti iparsarnokban d. e. 9—12 óráig és délután 2—6 óráig. **Szabadsági levéltár** (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Az Akadémia Goethé-szobója nyitva délelőtt 10—12-ig. **Múzeumi könyvtár** délelőtt 9 óratól 1 óráig. **Akadémiai könyvtár** nyitva délután 3 óratól 7 óráig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképtárálytárménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 10 óratól 1 óráig.

Magyar Kereskedelmi múzeum könyvtára és tudakozó osztálya (Váci-körút 32. sz.) délelőtt 9 óratól 12-ig és délután 3—6 óráig.

Az új országúti kupaalarnokna és lépcsőháza, délelőtt 9-12 este 6 óráig, 1 korona belépődíj mellett.

Mentőegyesület helyiségei Markó- és Sólyom-utcák sarkán, reggel 8 óratól este 8-ig.

Égyetemti füvészkert az Ulloi-uton délelőtt 7 óratól 12 óráig és d. u. 2 óratól 7 óráig.

Állatkerti a Városgazdón nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti miniatúr. V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-12 délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelmiörménye gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az új levetőteség árusításokat is eszközöl) a városigeti iparsarnokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A **Művelődési központ** az új levetőteség (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

M. KIR. OPERAHÁZ. Hétfő, 1902. június hó 9-én.

A denevér.

Operett 3 felv. Egy francia vigjáték után írta Hafner és Genéa. Fordította Erva Lajos. Zenéjét szerzeszte Strauss János.

Table with 3 columns: Actor names (Eisenstein, Rosalinda, Frank, Orlovsky, Alfréd, Falke) and roles (Gábor, Adél, Krammer, Ida, Kornai, Melanie, Flattné, Prosch, Kertész, Blind, Mihályi).

Kezdeté 7 1/2 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ. Hétfő, 1902. június hó 9-én.

Fernande.

Színmű 4 felvonásban. Irtá Sardou V.

Table with 3 columns: Actor names (Clotilde, Senechalné, Fernande, André, Pomorel) and roles (Márkus, Georgette, Helvey, Brionne-né, Török I., Roqueville, Mihályi, Anatole, Császár, De Ciry).

Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ. Hétfő, 1902. június hó 9-én.

A postás fiú és a huga.

4 felvonásos bohózat, énekekkel. Irtá: Buohbinder Bernát. Magyar színré alkalmazta Sziklai és Faragó.

Table with 3 columns: Actor names (Dr. Csipkés, Bátor Szalánczi, Vankai Endre, Almaj Milsa, Bajkerti Lili, Merényi Ákos) and roles (Hidvégi, Bodroghi Géza, Baláshy Boross, Szina Imre, Borbély Szilky, Fehő Mukli, Sziklay Margó, Klára, a huga, Ledofszky Ernő, Mátrai Mankóczy S., Iványi).

Kezdeté 7 1/2 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1902. június hó 9-én.

A berlini Deutsches Theater vendégjátéka. Vadvakcsa.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1902. június hó 9-én.

A Vigszínház személyzetének vendégjátéka. Kuruc Feja Dávid.

Színmű 4 felvonásban. Irtá Fényes Samu.

Table with 3 columns: Actor names (Feja Dávid, Judit, Gábor Iantos, Esze Tamás, Böske) and roles (Pethes, Ráskayné, Hunyadi, Demecsy, Nőgrádi, Szenczey István, Balassa, Cító Péter, Hegedűs, Lányi Samu, Varsányi, Caraffa Antonio, Fenyesi).

Kezdeté 7 1/2 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1902. június hó 9-én.

A tánc.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1902. június hó 9-én.

Az édes lányka.

Operette 3 felvonásban. Irták Landesberg és Stein. Zenéje Reinhardt Henrikől. Ford. Komor Gyula.

Table with 3 columns: Actor names (Liebenburg B., Adél, Liebenburg R., Winter Lola, Láng, Weyringer) and roles (Sziklay, Plevni Prosper, Jámor, Max, Csizsér, Mihályi, Anatol, Rónay, Perényi M., Miczi, Billik, Ferenczy, Fanny, Keleti, Kállay, Klappantyu, Körmendi).

Kezdeté 7 órákor.

VAROSLIGETI SZINKÖR.

Hétfő, 1902. június hó 9-én.

Gyöngyi Izsó vendégfelléptével.

Házasedjunk!

Eredeti énekes bohózat 3 felv. Irtá Dr. Guthi Soma.

Kezdeté 7 órákor.

BLUZOK. Egyedüli kizárólag BLUZÁRUHÁZ

Zoltán Dezső, Király-utca 30. sz. Fehér ajkú batistából 1.50-40, saphir kemény sport gallérral 1.25, selvekből 4 főtől. Szalag és csipke készítmények ajszálra 10.-, Olajfestési szoyom blous 7.50.

Saját műhely! Szabott árak!

Vidékre csak utánvétel, nyak, mellbőség és ujjahossza eleendő méretek. Meg nem felelő árakat visszavesszom. Június 8-ától, augusztusig vasár- és ünneppnapokon zárva.

Ós-Budavára. Nyitva estl 6 órától reggel 4 óráig. Pompás kivilágítás. A nagy színpadon a 10 kreoól női szépség, Mas Andre franciá dmeti, Los Aquilares spanyol dal-és táncoport, Schiller a világ legnővebb embere és még csak néhány napig.

FŐVÁROSI ORFEUM. Nagymező-utca 17. Kétnő szellőztetés kellemes hűvös hely. Előadás kezdete fél 9-kor. Szencziak sikor. 4 Emperors of Music és a junius nagy program. Újdonság: KELETI ÁLOM ballat 3 képbén, Holzer J.-tól. A szezon vége junius 12-én.

Paul Kühne Charlottenburg-ban 15010. számú „Sinillesztést alá-támasztó keresztfalzat” című, 1898. szept. 28-ról kelt magyar szabadalmára védők vagy engedelményesek kerestetnek. Szives ajánlatok „W. B. 3618” alatt Mosse Rudolfhoz Bécs 1., Seilerstraße 2. intézendők.

Enchiridion Fontium Historiae Hungarorum. A Magyar Történet Kútfoinek Kézikönyve. A magy. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr megbízásából. Dr. ANGYAL DÁVID és Dr. MIKA SÁNDOR egyetemi magántanárak közreműködésével szerkesztette. Dr. MARCALI HENRIK a kir. budapesti egyetemen a hazai történelem nyilvános rendes tanára. A 61 lvrre terjedő, nagy 8-r. alaku munka ára fűzve 13 korona, kötve 15 korona. Kapható a kiadó-társulatnál, Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 54. szám és minden hazai könyvkereskedésben.

Készpénzkölcsön Földbirtokokra. A becsérték háromnegyed részéig 4% ellenében 15-60 évi törlesztésre. Kataszteri birtoklvi és telekhnönyi kivonattal küldendő be. Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet, Budapest, VI., Váci-körút 39. szám. Fennállása óta közel 200 millió koronát megvaladó kölcsönöket konyaralt. Alapított 1890-ben.

Meglopó kedvező sikrelt alaposan és hivatalbani zavarás nélkül gyógyít minden titkos betegséget és annak következményeit, sok évi kórházi és magánorvosi tapasztalat alapján és Janet, Utzmann, Göljen, Dülly és legújabb gyógyszerök alkalmazása mellett, a neml és bőrbetegségek előnyösen ismert specialistája Dr. Füredi KELETI J. Váci-utca 12, volt kórházi oszt. főorvos, járási, katonas és ker. betegsög. pénztári főorvos, a sz. ügyvédjelölt-rend lovagja est. Kétnő eredetileg különösen élült bajkónál, olygynkét férfitől, ideg- és hágerinc-, ugyssinte mindenemü bőr- és női bajkónál. Górcsót és vegyi vizsgálattal. Levél útján, biztosan és gyorsan: gyógyászati kívánatra gondoskodik. Külön 4. és bejárta, betegyeknek elküldött várótermek. Rendel: 9-4-ig és este 7-8-ig. IV., Váci-utca 12.

BAYER-féle MAGYAR TURISTA-TAPASZ. Nyakcszem-, bőrköreg- és bőrkeményedés ellen biztosan és gyorsan ható szer. 1 Ieredeti tekercs 80 fill. 1 korona beakidítés után bérmentve küldi az egyedüli készítő a „Vöröskereszt gyógyszer-tár” Budapest, VI., Andrássy-út 81. Kapható gyógyszerárakban és érogényekben.

Magyar Könyvtár. Szerkeszti Radó Antal. Kiadja Lampel R. (Wodianer F. és fia) es. és kir. udv. könyvkereskedése Budapest, Andrássy-út 21. szám. Egy-egy szám ára 30 fillér. Minden fizet egyenkint is kapható. Verses művek. (Lyra és epika.) Arany iskolai kiadás. Válogatott balladák. (11-12.) Tolói. (69-70.) Tolói estéje. (87-88.) Tolói szerelme. Szemelvények. (102-105.) Kisebbsé költeményei. Szemelvények. (74-75.) Az első lopás. Jókai ördög. (101.) Katalin. Keveháza. Szent László füve. (121-122.) Buda halála. (137-139.) Voltina Ars poetikája. (144.) Ábrányi Emili. Márciusi dalok és egyéb költemények. (85.) Balassa Bálint. Válogatott költeményei. (18-20.) Berzsenyi Dániel. Válogatott versek (3.) Csokonai. Dorottya. Vig éposz. (10.) Coppée. A kovácsok sztrájkja. — Radó Antal. (4.) Faludi Ferenc. Versei. (249.) Gvadányi. A peleskei notárius. (79.) Heine költeményeiből. Endrődi Sándor. (182.) Kalevala. Részlet. Vikár B. (209.) Kislady Károly. Válogatott költeményei. (19.) Kislady Sándor. Válogatott regéli. (125.) Kölcsey Ferenc. Válogatott versei. (95.) Lenau verseiből. Feleki Sándor. (262.) A kurucvilág költészetek. (42.) Magyar népballadák. (52.) Magyar népdalok. (150.) Ovidius költeményeiből. Paulovics. (192.) Petőfi összes költeményei. A legolcsóbb jegyzetek, tárgy szerint csoportosított kiadás. Akantisz, Nőgrády, Telegdy, Tull köpével. Szerk-szette Bánóczy József. A helysög kalapácsa. János vitéz. (163.) Elbeszélő költ. I-II. Radó V. (230 és 240.) Az apostol. Jakab Ödön. (200.) Románok. Lenkei Henrik. (235.) Haza és Szabadság. I-II. Radnai Rezső. (280. és 290.) Zöldán. (250. és 270.) Casaládi versei. Szinnvei F. (158.) Táj- és életképek. Vajda Gyula. (171.) Vegyes költemények. I-II. Balassa J. 181. és 310.) Élete és költésze. Somogyi Gy. (210.) Elbeszélések és hírlapi cikkek. (44.) Utirajak. (14.) Két olasz költőné. Radó A. (173.) Szabolcska Mihály. Versek. (34) Tennyson. Arden Enoch. (50.) Tinódi Sebestyén. Válogatott historias énekei. (145.) Vergilius Aeneide. I. Baróti Szabó Dávid. (236-237.) Verseghy Ferenc. Válog. költeményei. (168.) Virág Benedek. Válogatott költeményei. (115.) Zrínyi Miklós. Szigeti veszedelm. (8.) Teljes jegyzék ingyen kapható minden könyvkereskedésben.

Table with 5 columns: Day (Kedő, Szerda, Csütörtök, Péntek, Szombat, d. n. Vasárnap este), M. Kir. Operaház, Nemzeti színház, Vigszínház, Népszínház, Magyar színház. It lists plays and actors for each day.

MAGYARON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŐ ÓRAÜZLETE BRAUSWETTER JANOS. SZEGEDEN CS. ÉS KIR. ÚZÁROLAGOSAN SZABÓ KRONOMETER-ÉS MŰ-ÓRAS FELTÁLLÓJA A REMONTOR/INÁORÁKNAK STB. STB. ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÁTALLASSAL KÉSZPÉNZÉRT, VALAMINT RÉSZLETFIZETÉSRE. JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT. RÉPES ARÁNYZEK 2000LUSZTÁRVAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE